Publicațiune periodică. — Apare le 15 ale fiecărei luni

9 LEI

AVENTURA

ROMANE DE ACȚIUNE ȘI PASIUNE

JEAN PETITHUG

SECRETUL INCAȘILOR

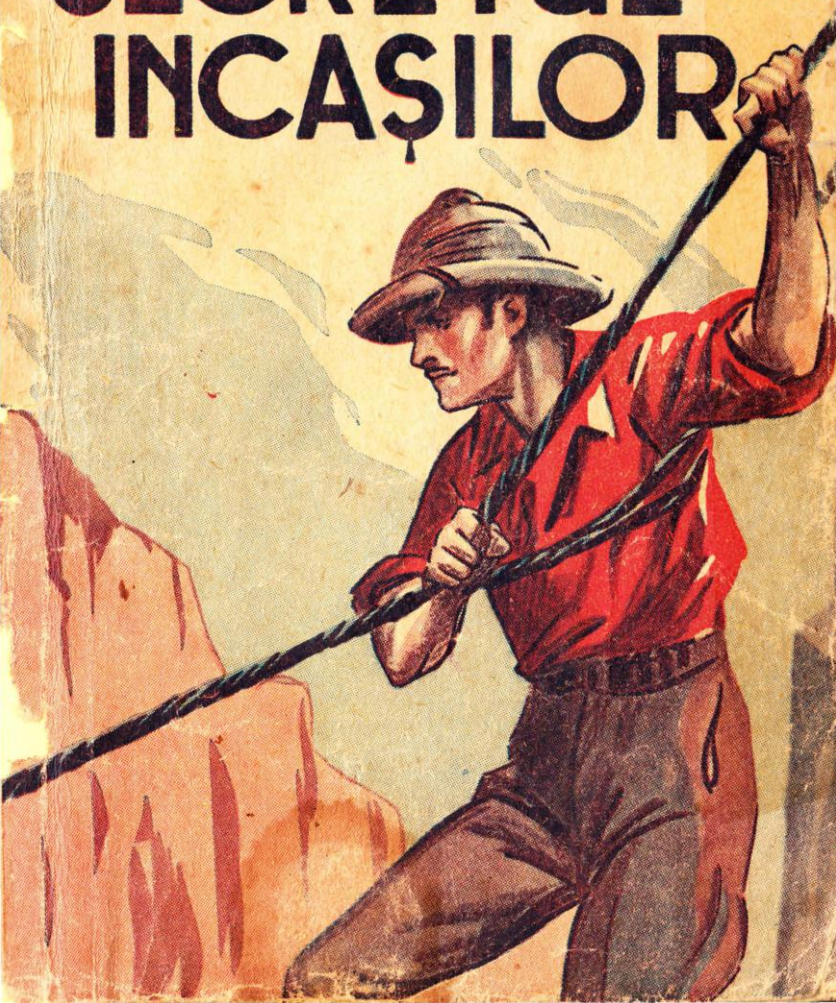

„AVENTURA"

Romane de acțiune și pasiune

JEAN PETITHUG

SECRETUL INCAȘILOR

Traducere de
FL. STOIAN

Colectia „AVENTURA". Inscrisă în Registrul Publicațiunilor Periodice al Trib. Ilfov. Secț. I Comercială, No. 234. Editura „Ziarul" S. A. R. Buc. Str. Th. Masaryk No. 17. Girant resp. G. Ionescu. Prețul abonamentelor: Lei 120.- un an (12 numere).

Tipăriile „Independența" Str. R. Poincaré No. 17

LA 15 ALE FIECĂREI LUNI
citim colecția de 9 LEI
AVENTURA

LA 1 ALE FIECĂREI LUNI
citim colecția de 15 LEI
„ROMANELE CAPTIVANTE"

In vânzare
EL E OMUL
DIN UMBRA

Catalogul tuturor volumelor apărute se află la sfârșitul oricărui vol. în vânzare.

JEAN PETITHUG

SECRETUL INCAȘILOR

1.

Jac Lasserre se ridică depe patul său de campanie. Deschisese ochii și se miră că era așa lumină pe sub cortul său, când el dăduse ordin să fie deșteptat dela întâiul mijit al zorilor.

Se sculă cu un ușor fior, căci frigul te cam pișca la ora asta timpurie, chiar sub cortul dublu de alpaca.

Dete de-oparte perdeaua care servea de ușă șubredei lui locuințe și aruncă o privire pe tabără.

Două mici corturi joase, triunghiulare, la fel cu al lui, se ridicau la dreapta.

Acolo se odihneau cei doi tovarăși ai lui de călătorie, Robert Vauguyon și Pierre Estray.

Dar, pe tăpșanul care domina o râpă și pe care se aștepta să-l vadă ocupat, ca aseară, de către servitorii indieni și de lamele misiunii, nu mai vedea decât câteva rămășițe din cina Pieilor-Roșii și grămada de cenușe încă fumegândă a unui foc abia stins.

Din fundul râpei urca mugetul unui șuvoi.

De cealaltă parte a cheilor acestor sălbatice stânci, se încălecau până la înălțimi ametitoare, sub azurul tropical, puternice piscuri ale Anzilor Cordilieri.

In momentul acela, între doi munți mătăhăloși, țâșni soarele orbitor, silind pe Jacques să-și întoarcă ochii.

Indienii roșii, după obiceiul lor, îndreptaseră cu ușile spre soare-răsare corturile exploratorilor.

Jac începea să se simtă neliniștit. Ce însemna asta? Salahorii și conducătorii lamelor să fi dezertat părăsind misiunea?

Este un accident care se întâmplă des și la care exploratorii trebue, din nefericire, să se aștepte totdeauna când pătrund în regiunile anevoioase sau cărora superstiția le scosese ponosul că sunt de temut.

Or, de cincisprezece zile de când porniseră din Cuzco, capitala Incașilor, pentru a pătrunde în deșertul muntos, călătorii nu numai că avuseseră de biruit cele mai strașnice piedici, dar încă pătrunseseră într'o regiune unde legen-

da Quinşuaşilor pretindea că s'ar afla ruinele unei cetăţi sfinte neştiută de albi şi către care şi indigenii pierduseră drumul.

Quinşuaşii erau scoborâtori din vechii supuşi ai Incaşilor.

Misiunea franceză Vauguyon-Estray-Lasserre, însărcinată să caute urmele încă necunoscute ale imperiului Soarelui, adunase mărturisirile legendei şi hotărîse să o controleze, în ciuda necredinţei şi a sfaturilor de prudenţă ale autorităţilor din Peru.

Nu afirmaseră şi unii autori că Incaşii posedau, nu departe de Cuzco, capitala lor, un oraş misterios, refugiu la care nu se putea ajunge, al cărui secret era păstrat cu gelozie şi pe care cuceritorii nu-l putuseră descoperi niciodată ?

Jac strigă :

— Allo ! Pierre, Robert ! Allo ! sculaţi-vă ! Din celelalte două corturi tovarăşii îi răspunseseră :

— Iacătă-ne !... Ce e ?... E vremea plecării ?

— Sculaţi-vă, sunt complicaţii.

Pierre şi Robert se iviră, foarte emoţionaţi. Nu-şi daseră răgaz decât să se încalţe şi să-şi arunce ponşo-urile lor pe umeri.

— Ce s'a 'ntâmplat ? întrebă Robert, şeful misiunii.

— Ia uitaţi-vă şi voi ! spuse Jac arătând cu un gest circular locul taberei, rămas gol.

Pierre scoase o'njurătură.

— Oamenii noștri au șters putina! exclamă el.

— Da, cred că n'am pierde vremea degeaba dacă am încerca să-i ajungem din urmă.

— In frumoasă încurcătură ne-au pus! spuse Robert, necăjit.

— Drept să spun, reluă Jac, nu prea sunt surprins de ceeace ni se întâmplă. Indienii ăștia roșii sunt de-o superstiție tâmpită. N'ați băgat de seamă mutrele lor neliniștite și privirile lor viclene de când am pornit mai departe de Cuzco?

— Ticăloșii! bombăni Robert. Și măcar de ne lăsau lamele noastre! Dar au ciordit totul.

— Da, zău, și bagajele noastre! complectă Jac.

— Când te gândești la câte strădanii ne-a costat întreprinderea și să cadă totul în baltă când suntem aproape de țintă!

— Măcar, spuse Pierre, să ne fi jucat ticăloșii festa la plecarea din Cuzco, am fi putut atunci recruta însoțitori mai de nădejde.

In orice caz n'am mai fi făcut degrabă această teribilă călătorie.

— Nu ne mai rămâne decât să facem cale'ntoarsă cât mai repede, declară șeful misiunii.

După acest schimb de păreri amărît, cei trei exploratori rămaseră, un mo-

ment, tăcuți. Nu mai găseau cuvinte ca să-și exprime ciuda.

La urmă, Jac bodogăni:

— Dar îți vine să turbezi, să părăsești, pentru niște derbedei inconștienți, o afacere așa de bine studiată, la un pas de țintă!

— Nici vorbă! dar ce să faci? Ne vom putea socoti destul de fericiți și cu atâta, dacă, lăsați la slabele noastre mijloace proprii cum suntem acum, am isbuti să ajungem înapoi la Cuzco toți trei, sănătoși, teferi.

După o nouă tăcere, Jac răbufni:

— Eu socotesc, totuși, că n'ar trebui să ne pierdem chiar așa capul. Ce dracu! N'am fi oameni de știință dacă nu ne-am pricepe să ne descurcăm.

Noi tot o să isbândim, numai să dăm dovada de sânge rece și de energie.

Și astea nu ne lipsesc.

— Ai dreptate, Jac. Destul cu văicăreala! Să chibzuim mijloacele de-a ieși din impasul acesta.

Și să începem, zic eu, prin a face un inventar de cele ce mișeii aceștia au catadixit să ne lase.

— Inventarul nu va fi lung, au luat cu ei totul.

— Ni se spuse doar că Indienii tribului acesta erau vicleni și hoți, remarcă Pierre.

— Nu ne rămâne, vasăzică, decât ce avem sub corturile noastre.

— Slab bagaj!

— Să ne mângâiem : dacă am avea mai mult, nu l-am putea purta.

Principal e că ne-am păstrat armele.

— Numai că... lădița cu cartușe a dispărut !

Și pecând vorbeau, exploratorii scoteau din corturile lor obiectele prețioase sau de folosință zilnică pe care aveau obiceiul să și le păstreze la îndemână.

Noi exclamații de surpriză și alt șir de blesteme la adresa slujitorilor lor necredincioși vesteau că ieșise la iveală o nouă constatare neplăcută.

Cu o îndemânare drăcească, cu adevărat vrednică de niște Piei-Roșii, oamenii de ajutor ai misiunii șterpeliseră, înainte de a fugi, până și din corturi, tot ce le putuse ispiti lăcomia.

Spintecaseră, fără sgomot, cu cuțitele lor, pânza și, strecurându-și brațul prin deschizătură, găbjiseră arme, ceasuri, până și obiecte de toaletă de-ale stăpânilor.

O carabină și două revolvere automate scăpaseră de lăcomia și reaua lor voință, dar cartușele conținute în încărcătoarele acestor trei arme formau toată provizia de muniții a călătorilor.

In total : șapte cartușe de fiecare revolver automat și cinci pentru carabină.

Puștile și gloanțele de vânătoare făcuseră picioare.

Cât despre merinde, ele se compu-

neau, pur și simplu, din trei cutii cu conserve de carne, pe care, pentru orice caz, Robert și tovarășii săi le aveau de rezervă în rucsacurile lor.

Rucsacurile acestea fuseseră respectate, fiindcă cei trei prieteni le depuseseră la căpătâiele culcușurilor lor și nu prea se puteau șterpeli fără a trezi pe proprietarii lor.

— Să rezumăm situația, spuse Robert.

Cinci cartușe pentru a ne apăra de **desperados** (bandiți) sau pentru a abate ceva vânat. Încălțăminte și haine de schimb — nimic. Ceasurile și hărțile noastre cele mai bune — furate. Trei zile de hrană, și asta dacă ni le împărțim în rații.

Și avem cel puțin zece zile de mers pentru a ajunge satul cel mai apropiat.

Desigur, suntem oameni călițI, făcuți să lupte până la capăt, dar nu dau multe parale pe pielea noastră.

— Sunt de părere, spuse Pierre, s'o pornim la drum numaidecât, părăsind aici corturile și culcușele și tot ce nu e strict de nevoie, ca să nu ne îngreuiăm mersul.

Trebue să încercăm, fără a pierde un ceas, să reajungem la Cuzco.

Poate să avem norocul să doborâm o vigonie; atunci, nu am mai risca să murim de foame.

O vigonie, un soi de lamă sălbatică din Peru, ar fi procurat, într'adevăr, exploratorilor o bogată rezervă de carne.

— Poate om avea şansa să găsim şi ceva tunas, spuse Robert.

Tuna e fructul bun de mâncat al unei specii de cactus. E aromatică şi răcoritoare, dar valoarea ei nutritivă e slabă.

Joc, care de câteva clipe se închisese într'o tăcere gânditoare, declară deodată, cu o gravitate liniştită.

— Ei, fraţilor, ia ascultaţi! Eu unul nu sunt de părere să ne înapoiem la Cuzco. Eu propun, dimpotrivă, să ne urmăm călătoria. Inainte, spre ţintă!

Cei doi tovarăşi îl priviră uluiţi.

— Eşti nebun? spuse Pierre. Suntem şi aşa într'o situaţie disperată...

— Tocmai; ea n'o să fie mai disperată dacă stăruim îndrăzneţi la drum spre oraşul sfânt în loc de a bate în retragere.

Ori că mergem într'o direcţie ori că mergem într'alta, nu ne va fi nici mai mult nici mai puţin greu să ne salvăm.

— Asta e-o vorbă! Cât mai mult timp va trebui să batem drumurile, cu atât mai multe riscuri înfruntăm.

— Ei, şi descoperirea acestei misterioase cetăţi a Incaşilor nu merită ea să le înfruntăm?

— Ce ne-ar împiedica, după ce vom fi ajuns la Cuzco, să refacem o caravană şi să întreprindem o nouă expediţie?

— Şi ce primire ne aşteaptă la Cuzco?

Toți cei care au taxat întreprinderea noastră drept curată nebunie, toți cei care ne-au sfătuit să nu întreprindem călătoria asta în cea mai pustie și mai primejdioasă regiune a munților, vor râde de întoarcerea noastră plouată.

Autoritățile peruviene, ziariștii, ne vor lua peste picior, trâmbițând în lume eșecul nostru, Indienii ne vor privi batjocoritor, fiindcă frații lor ne-au împiedicat să ajungem până la sanctuarul Incașilor.

Știți măcar dacă corregidorul ne-ar mai autoriza să recrutăm o nouă trupă?

Și presupunând chiar că ne va da autorizația, putem face prinsoare că dezastrul nostru se va repeta, poate cu urmări mai grave ca întâia oară.

Acum n'am avut afaceri decât cu niște hoți; la ocazia următoare, vom nemeri poate asasini...

Insfârșit, trebuie să vă mai aduc aminte, prieteni, că nu mai avem decât puțini bani? Nu vom mai putea echipa a doua noastră expediție așa de bine ca pe întâia și, prin urmare, vom avea și mai puține șanse de succes.

La urmă, ne vom vedea siliți să ne întoarcem în Franța fără a ne fi executat programul și vom fi pierdut stima în lumea savantă.

— Dar bine, cum, fără de arme, fără de mijloace de niciun fel, să ne urmărim călătoria în pustiu?

— Suntem în inima munților și dacă

Indienii noștri au ales ziua asta pentru a ne părăsi, e fără îndoială fiindcă ne știau apropiați de atingerea țintei noastre.

Credeți-mă, niciodată o ocazie ca aceasta nu se va mai înfățișa pentru noi ca să pătrundem în cetatea sfântă.

Ce dracu! vom găsi noi mijlocul să trăim; ne vom nutri cu fructe și vânat, și dacă ne lipsesc armele, ni le-om fabrica. Să fim noi mai puțin deștepți sau mai puțin hotărîți decât Indienii pe jumătate sălbatici care trăesc singuratici sau în mici grupe pe podișurile înalte ale Anzilor?...

Și eu zic că nu ne putem întoarce în Franța fără a fi dus la bun sfârșit misiunea noastră.

Până acum am avut mari greutăți dar nu am dat piept cu adevărate primejdii. Să dăm înapoi la întâia amenințare? Nu, să știm să dominăm soarta vrăjmașă!

Robert, care ascultase aceste ultime cuvinte avântate cu fruntea plecată, cu înfățișarea gânditoare, ridică deodată capul și spuse:

— Da, zău, Jac are dreptate! trebue să riscăm totul pentru tot. Prea am făcut să se vorbească mult de noi ca să ne întoarcem caraghioși.

Dând bir cu fugiții în fața primejdiei, trădăm pe aceia care au avut destulă încredere în noi ca să ne trimeată aici. Noi nu facem o plimbare de plăcere, avem o datorie de îndeplinit.

— O misiune de executat ! stărui Jac.

— Tocmai ! şi nu avem dreptul să ne dăm bătuţi atâta timp cât ne mai rămâne forţă de luptat.

2.

Exploratorii îşi biruiseră descurajarea, destul de scuzabilă, care-i cuprinsese când descoperiseră dezertarea ajutoarelor lor.

Acum nu se mai gândeau decât să-şi oţelească voinţa, să-şi desfăşoare toată energia pentru a duce până la capăt misiunea lor arheologică.

Deşi evitau să se supraîncarce cu o povară care i-ar fi paralizat, strânseseră totuşi tot ce le putea înlesni o lungă zăbovire într'un ţinut deşert, căci nu era atâta vorba de a merge repede cât de a rezista o durată cât mai lungă.

Fuseseră siliţi să părăsească corturile şi paturile lor de campanie, fiindcă nu mai aveau lame cu care să le transporte.

Trebuiau să se culce pe pământul gol, neavând de învelitoare decât ponşo-urile lor, aceste mari mantale primitive şi de-altfel practice, făcute dintr'o singură bucată de stofă roşie, cu o gaură pentru cap, prin ea. Dar Jac luase cu el sforile şi ţăruşii care ser-

veau să întindă și să fixeze pereții de pânză.

— Astea pot să ne prindă bine. Țărușii, prevăzuți cu vârfuri de fier, se puteau preface, la nevoe, în arme.

Pierre Estray era decsebit de necăjit de pierderea ceasului său.

— Grozavă plăcere să căliătorești fără să știi ceasul! mârâi el.

Dar Jac, care întâmpina toate ghinioanele cu veselie, își dete cu părerea că se poate omul prea bine lipsi de ceas.

— Trebue să ne resemnăm, spuse el, să trăim două, trei zile, ca sălbatici sadea, uitând deprinderile noastre de civilizați, care nu sunt toate excelente.

Uiți că, pentru a ne rândui timpul, un mare ceasornic care nu are să ne lipsească niciodată, nici ziua nici noaptea: cerul splendid al ținutului tropical.

Dând o raită prin prejurul taberei, Jac descoperi câteva tunas pe niște tufișe de cactuși. Le culese cu mare grijă, ferindu-se de a se răni cu ghimpii, ca acelede oțel, care fac ca aceste fructe să pară niște nuci.

Le aduse triumfător, le curățâ de spini, frecându-le de o piatră, cum văzuse că făceau Pieile-Roșii.

— Astea au să ne îngăduie să mai cruțăm puțin rezervele noastre de merinde. Pentru primul nostru dejun să ne mulțumim cu câteva tunas.

Călătorii își consumară cu bună dispoziție gustarea frugală. Ca băutură trebuiră să se mulțumească cu apa caldă din ploștile lor, pe care, din fericire, dezertorii li le lăsaseră.

Era luna Iunie, sezon de toamnă pentru Peru, țară din emisfera sudică.

Dar în regiunea asta tropicală soarele dogorea cu o strălucire nevoalată de cea mai slabă ceață, văpaia lui nefiind domolită decât de marea înălțime la care exploratorii ajunseseră.

Aceștia calculau că Indienii roșii trebue să fi părăsit tabăra puțin după răsăritul soarelui. Hoții aceștia îndrăzneți, care adunaseră tot ce putuseră ochi prin corturi, nu operaseră, desigur, în întuneric complect.

Examinând urmele fugarilor și ale turmei lor de lame, Robert și tovarășii lui constatară, cu uimire, că ele continuau să suie în munte, în prelungirea drumului pe care misiunea îl urmase până acum, în loc de a rescoborâ către Cuzco, cum ar fi părut firesc.

Era lucru cel puțin bizar, căci în direcția aceasta nu erau de căutat alt ceva, decât părea, decât ruine.

Era oare prudent să apuce și ei același drum, cu riscul să cadă într'o cursă? Hoții își puteau închipui că Francezii vor încerca să-i ajungă din urmă spre a-i pedepsi pentru dezertarea lor.

Și poate că atunci ticăloșii nu se

vor codi să se descotorosească de ei printr'o crimă.

Dar exploratorii erau hotărâți să nu mai dea îndărăt în fața niciunei primejdii.

Își luară așa dar drumul înainte, spre orașul misterios.

Purtau pălării mari de pâslă, turtite, de felul celora numite **monteras**, purtate obișnuit de muntenii peruvieni. Când aveau și pons-urile roșii pe umeri, de-asupra costumelor lor de flanelă, de croială sportivă, puteau fi luați astfel, dedeparte, drept niște simpli Quinșuași.

Urmau creasta stâncilor, dealungul râpei adânci la marginea căreia își făcuseră tabăra. Acolo exista, pe vremuri, unul din acele drumuri așternute cu lespezi, cu care Incașii își brăzdaseră imperiul, dela miază-noapte la miază-zi, dela răsărit la apus, pe lungimi de mai multe mii de kilometri.

In apropierea lui Cuzco, lespezile au fost smulse de cuceritorii spanioli ca să servească la construcția edificiilor lor, iar șoseaua era cu desăvârșire ștearsă, așa că exploratorii nu-i regăsiseră urmele decât după mai multe zile de mers, călăuzindu-se de semne vagi.

Indienii care-i însoțeau se arătaseră rele călăuze și-i rătăciseră de mai multe ori. Ceeace călătorii francezi luaseră mai întâi drept neștiință, ei erau încredințați acum că era mișelie.

Când, însfârșit, Indienii înțeleseseră că nu-i puteau nici descuraja, nici arunca pe o cale greșită, se hotărâseră să-i părăsească, cu riscul să aibă încurcături cu autoritățile peruviene.

Nu mai era chip de a se înșela de-aci încolo: vechea cale cu lespezi era prea bine conservată. Firește, era ștearsă, pe ici, pe colo; într'alte părți dispărea sub ierburi dar era totdeauna ușor să i se regăsească urma.

— Șoselele Incașilor nu erau cu nimic mai prejos decât celebrele căi romane care au făcut puterea imperiului latin; sunt încă bune de folosit după patru veacuri de lăsare în părăsire. Mulțumită lor, Incașii se puteau transporta dela un cap la altul al imperiului lor cu o repeziciune surprinzătoare, supraveghindu-și toate provinciile.

Cei trei prieteni umblau de mai multe ore și soarele, ajuns în creștetul cerului, îi săgeta cu raze arzătoare când șoseaua, după o cotitură, se sfârși brusc la marginea râpii.

Pereții care țărmureau prăpastia se apropiau, la acest punct, până la șapte opt metri de distanță între ei. Stânca face o ieșitură peste gol iar dedesubt, la o sută de metri adâncime, se deslușea, pe alocuri, sub o vegetație desfrânată, spuma albă a torentului care umplea cu mugetul lui strâmtoarea.

Exploratorii se opriseră și priveau tulburați hăul de netrecut.

Să se pomenească opriți când erau aproape să ajungă ținta?

Puteau, firește, să încerce a înconjura piedica, să coboare în fundul strâmtorii și să urce malul celalt; dar Dumnezeu știe în ce impas îi putea aduce o asemenea încercare. Ar fi trebuit să facă mai întâi mulți kilometri într'un teren aproape de nestrăbătut înainte ca să găsească un teren prielnic coborîrii și, odată ajunși jos, nu erau siguri că vor putea escalada râpa opusă.

— De data asta, spusa Pierre, oricâtă bunăvoință am avea, trebuie să ne recunoaștem bătuți.

— Încă nu, făcu Jac. Se află prin locul acesta, dacă nu mă'nșel, o punte de **maguez**, așa cum Incașii făceau să se construiască și cum indigenii știu încă și azi să le înjghebeze.

Plecând pe margine, el arăta o împletitură atârnătoare care semăna cu o rețea de liane și curmeie încâlcite, și care era prinsă, la marginile ei, de niște pari groși, înțepeniți în stâncă de fiecare parte a drumului întrerupt brusc.

Erau rămășițele unei punți atârnate, îmbinată din fibrele solide a unui soi de răchită peruviană, numită **maguez**.

Era, din acest moment, lesne de ghicit ce se întâmplase:

Puntea suspendată era încă la locul

ei, bună, azi dimineață, și Indienii dezertori ai misiunii se slujiseră de ea ca să treacă prăpastia; dar, ajunși dincolo, ei îi desprinseseră capetele de-acolo, ca să împiedice pe arheologi să treacă după ei.

— Caraghioșii, și-au tăiat ei singuri retragerea, observă Robert. Ce-i drept că ar și risca tare mult dacă s'ar întoarce la Cuzco fără noi.

— Ei da, sunt aici sfărămăturile unei punți, dar nu văd prin ce ne-ar înlesni asta trecerea.

— Căutăm, stărui Jac cu încăpățânare, să vedem cum au lucrat acei care au construit aici prima punte.

— Presupun că vreo câțiva din ei au scoborât în fundul prăpastiei și au urcat de cealaltă parte, apoi constructorii și-au aruncat frânghii dela un mal la celalt.

— Eu cred că am găsit un chip mai simplu, cel puțin mai repede și, dacă vreți, haide să-l încercăm.

— Sunt curios să știu...

— Avem ca la vreo treizeci de metri de frânghiuță, nu prea groasă dar destul de rezistentă ca să suporte un om de greutatea mea; mă gândesc să mă folosesc de ea ca să trec dincolo.

— Cum naiba ai să faci?

— Se află, precum vedeți, pe cealaltă parte a prăpastiei, ca și pe asta de-aici, doi pari țepeni, înfipți unul lângă altul, care slujeau de puncte

de fixare a principalelor frânghii ale punții suspendate.

Dacă isbutim să fixăm capătul frânghiuții noastre de acești pari, restul nu va mai fi decât jucărie.

— O fi !... Dar e vorba de a prinde frânghiuța noastră dincolo, fără să ne fi mișcat de-aici și, cum nu știm să aruncăm un **lasso...**

O demonstrație practică va prețui mai mult decât o explicație, declară Jac.

Luă frânghiuța, făcută din bucățile salvate dela corturi și înodate între ele, legă la un capăt unul din țărușii de fier, luați și ei tot dela corturi, apoi, de-alungul frânghiei, făcu un șir de ochiuri depărtate ca la vreo cincizeci de centimetri unul de altul și destul de mari ca să poți petrece lesne piciorul prin ele.

Se făcuse astfel un fel de scară primitivă de frânghie, lungă de vreo cincisprezece metri.

Jac apucă țărușul fixat de-a curmezișul, în cruce, la căpătâiul frânghiei-scară, după ce încredințase celalt capătâi camarazilor săi, și-l aruncă pedeasupra prăștiei.

Intâia lui încercare neisbutind, trase înapoi spre el țărușul de fier, îl svârli a doua oară și, după mai multe încercări, reuși să-l arunce în așa fel, că frânghia se găsi prinsă între cei doi pari înfipți în pământ, de cealaltă parte a prăpastiei.

Fu de ajuns s'o tragă acum puțin la sine, pentru a o fixa definitiv, datorită țărușului curmeziș de care era legată, și care se proptise îndărătul perechii de pari, depărtați unul de altul numai de câteva degete.

O biată punte ușoară se găsea acum întinsă între cele două maluri.

— Acum, spuse Jac, e vorba să facem o funie rezistentă, cu ajutorul căreia să pot trage la mine puntea cea atârnată.

Exploratorii se puseră să salte mai întâi în sus, spre malul lor, rețeaua de magnez care atârna în abis.

Constatară că ușoara construcție își păstrase nestricată isteața ei alcătuire : două sârme groase, puternice, susținând printr'un șir de funii de grosimea, unui deget, un fel de podea scobită, ca un jghiab, făcută din curmeie împletite. Era un fel de albie lungă, în fundul căreia oamenii și animalele puteau trece, unul câte unul, în șir indian.

Jac și tovarășii săi putură, fără să vateme prea mult trăinicia întregii înjghebări, să tragă afară un număr oarecare de funii, pe care le uniră ca să facă o funie puternică.

Dupăce sfârșiseră lucrarea aceasta, Jac își petrecu piciorul prin ultimul ochi al frânghiuței ce-o fixaseră cu un capăt între cei doi pari de dincolo, își mai petrecu și un braț într'un al doilea ochi și puse prietenii să-l lege pe după

mijloc cu funia pe care aceştia o ţineau vârtos.

Apoi el se lăsă să alunece în prăpastie, suspendat de-o parte de funia pripon, pe care Robert şi Pierre începură s'o lase încet în jos, şi de altă parte de frânghiuţa cu ochiuri care unea cele două maluri ale abisului.

El nu-şi putu stăpâni un fior când se văzu plutind la o sută de metri deasupra fundului prăpastiei, ca un păianjen mare în capătul unui fir ; şi prietenii lui tremurau la gândul că frânghiuţa s'ar putea rupe.

Şi pecând ei îl scoborau cu băgare de seamă, Jac, trăgând binişor de frânghiuţa cu ochiuri, se depărta încetul cu încetul de malul râpei pe care o părăsise şi se apropia de peretele opus.

La sfârşit, cutezătorul pionier ajunse în atingere cu acest perete.

Nu mai avu acum decât să escaladeze cei zece metri ai scării lui improvizate, slujindu-se de ochiurile acesteia, pentru a ajunge pe creasta râpei pe cealaltă parte a hăului.

— Bravo ! isbucni Pierre, entusiasmat. Ce-i al tău e al tău, Jac : eşti un tip straşnic, ca să nu spun chiar — dat Dracului ! Misiunea, în unanimitate de voturi, îţi votează felicitări.

— Răbdare ! sarcina mea încă nu-i isprăvită.

— Mofturi ! restul e ca şi nimic. Iar-

tă-mă că m'am îndoit un moment de isteţia ta!

Robert legase un curmei al albiei împletite, de capătul funiei. Jac îl trase spre dânsul şi se servi de el spre a sălta în sus capătul punţii de maguez.

Asta fu cel mai anevoios căci, cu toată uşurinţa materialelor care serviseră ca s'o construiască, puntea asta era totuşi destul de grea, şi puterile unui singur om abia ajungeau ca s'o ridice.

Jac trebui să reînceapă cazna de mai multe ori, având grijă să prioneească funia de parii înfipţi în pământ.

Insfârşit, putu să apuce capătul punţii şi să-l lege vârtos.

Trecerea era restabilită!

Jac se înapoie la tovarăşii lui.

— Cu un năbădăios ca tine nu vom rămâne niciodată încurcaţi, chiar şi în împrejurările cele mai grele, şi nu mă mai îndoesc de isbânda noastră.

Restabilirea punţii luase destul de mult timp; exploratorii calculau după poziţia soarelui, că trebuia să fie pe puţin două după prânz.

Erau obosiţi de căldura şi de munca făcută şi, mai ales, începea să-i taie foamea, căci cele câteva tunas ce mâncaseră dimineaţa nu erau o hrană prea nutritoare.

Se hotărîră să deschidă o cutie de corned beef.

— Ce-o fi, o fi, spuse Pierre. Să dăm buzna în rezerve. Mi-e o foame de lup.

— Și mie, spuse Jac.

— Și mie, aprobă Robert.

— După asta, frate Jac, tot la tine ni-i nădejdea să ne regarnisești proviziile de hrană. Încă o ocazie să te distingi!

3.

Când o porniră iar la drum înainte, după două ceasuri de odihnă bine meritată și după ce trecuseră prăpastia restabilită cu atâta îndrăzneală, drumeții noștri, urmând mereu calea antică a Incașilor, intrară într'o vale unde nu se bucurau de vederea măreață ce avuseră până atunci de-alungul râpei.

Dar câteva pâraie curgeau pe marginea drumului și întrețineau o vegetație verde bogată, smălțată de flori cu culori vii.

Erau heliotropi, begonii roșii, dahire, toată gama de solanee veninoase și numeroase soiuri de albăstrele roșiatice pe care Indienii le numesc **șihuahua**: șihuahua era, la Incași, o floare sfințită, din care se împleteau cununile flăcăilor înaintați la cinstea de războinici.

Din sânul tufișelor înflorite, sburau păsări cu penet strălucitor, speriate de apropierea oamenilor.

Arheologii găsiră un isvor din care

își umplură ploștile și băură de le merse la inimă.

Ceva mai departe, desgropară câțiva tuberculi ai unui soi de cartofi sălbatici.

— Uite ăștia au să ne ție loc de pâine, spuse Jac. Păcat numai că nu avem câteva kilograme!

— Dar cum să-i coci? oftă Robert, noi n'avem nici măcar cu ce să aprindem un foc.

Intr'adevăr, Indienii roșii furaseră și brichetele exploratorilor, odată cu ceasurile acestora.

Și o nouă grindină de înjurături pe seama mișeilor dezertori.

Dar Jac zâmbea.

— Măi, măi, îi spuse Pierre, mă prind că tu cunoști vreo șmecherie ca să aprinzi focul. Știi poate ca Pieilə-Roșii să faci să țâșnească flacăra prin frecarea una de alta a două bucăți de lemn.

— Nu, spuse Jac, nu m'am reîntors încă așa de bine la sălbătăcie, dar îmi aduc aminte felul cum Incașii aprindeau focul sfânt în templul Soarelui.

— Se serveau, spuse Robert, de-o oglindă scobită, cu care concentrau razele pe un gheomotoc de vată.

— Noi n'avem o oglindă concavă, dar, în schimb, eu am o lupă, aceea de care ne slujeam ca să ne citim hărțile. Era din fericire în rucsacul meu și a scăpat de lăcomia hoților noștri.

— Perfect! spuse Pierre. Dar, dacă-i

vorba ca soarele să ne dea focul, trebue să ne grăbim să profităm de razele lui. Peste un ceas el va fi prea jos ca să mai aprindă o bucată de câlți printr'o lentilă.

Atenția lui Pierre și a lui Jac fu abătută de-o exclamație a lui Robert.

— Niște ruine!

Șeful misiunii întinse mâna spre un zid ros, care ieșea din verdele vegetației, zid de cărămidă dărăpânat, rămășiță a unui puternice clădiri deprin alte vremuri.

Prietenii alergară spre partea aceea.

Ruinele se înălțau pe un teren stâncos, unde bălării nu puteauprinde rădăcini. De aceea ruinele nu erau prea năpădite și puteau fi cu înlesnire explorate.

Prietenii descoperiră urma a patru pereți, alcătuind o îngrădire pătrată, destul de vastă.

— Un tambo! spuse Robert.

Tambos erau hanurile pe care Incașii aveau grijă să le zidească dealungul căilor, ca să se găzduiască, împreună cu suita lor, când călătoreau.

— Propun să ne stabilim aici pentru la noapte. Ne-am istovit azi destul și nu trebue să abuzăm chiar de forțele noastre. Să ne oprim și să instalăm campamentul.

Bucățile astea de pereți ne vor apăra de vântul ghețos care suflă noaptea în munți și ne vor servi, la nevoie,

ca parapet, dacă tâlharilor le-ar abate să ne caute pricină.

Propunerea lui Robert fiind aprobată, Jac lăsă pe cei doi prieteni să se ocupe cu instalarea taberei, în timp ce el adună ierburi uscate și se apucă să aprindă un foc, concentrând cu lupa sa razele soarelui.

In curând flacăra pâlpâi. Decum se aduna puțină spuză, Jac vârî în ea cartofii. Câteva crenguțe aruncate deasupra măriră focul.

Peste douăzeci de minute tuberculii erau buni de mâncat.

Exploratorii îi adăugară la restul cutiei de corned beef începută dimineața și traseră un banchet regal.

Când sfârșiră cina, soarele asfințea. Se grăbiră a-și sfârși preparativele pentru noapte, căci amurgul este scurt sub tropice.

Cu ajutorul pietrelor și cărămizilor risipite clădiră un mic zid într'un colț al tambo-ului, îngrădind o încăpere pe care o înveliră cu un acoperiș de frunzet. Făcuseră astfel un fel de cabană bine adăpostită de vânt și de rouă.

Se învoiră ca să vegheze câte unul din ei, pe rând, cu revolverul în mână, căci, dela fuga Indienilor, se temeau de manevrele acestor trădători.

Dacă aceștia i-au părăsit, mai ales pentru a-i împedica să ajungă la orașul sfânt, ei trebuie să-i fi și pândit după aceea; i-au văzut desigur stăruind în

expediția lor, reconstruind puntea și trecând prăpastia.

Poate că plănuiau acum să întindă o cursă acelora pe care-i priveau ca niște pângăritori ai celor sfinte.

Era deci prevăzător să fie cu ochii 'n zece.

Jac profită de ultimele raze ale zilei, ca să dea o mică raită prin împrejurimile tambo-ului și să se mai încredințeze că nicio primejdie imediată nu amenința mica trupă.

Această scurtă recunoaștere îl făcu să descopere, la vreo sută de metri de vechiul han al Incașilor, ruinele unei mici clădiri de piatră, pe care o perdea de copaci și de tufișe o mascase până acum.

Cei patru pereți erau încă destul de bine păstrați, dar acoperișul și lemnăria dispăruseră.

Ca și cele mai multe din edificiile din timpul Incașilor, acesta nu avea ferestre ; ușa era mai îngustă sus decât la temelie iar deasupra se mai deslușea încă urma unei figuri sculptate ,înconjurată de raze, care te făcea să te gândești că aceste ruine erau ale unui mic templu închinat soarelui.

In interior nu mai rămăsese decât un idol grosolan, fără brațe și picioare, cu fruntea turtită, cu trăsăturile brutale, așezat pe un soclu.

Avea gura întredeschisă și, trecând prin gură capătul unei nuiele culeasă

din pădurice, Jac își dete seama că statuia era goală pe dinăuntru.

— Să fie ăsta unul din trucurile pe care le întrebuințau preoții ca să facă pe divinitate să vorbească? Un oracol ascuns în statuie, făcea să răsune cuvinte profetice.

Dar figura înaltă de piatră era rezemată de zid și nicio trecere aparentă nu făcea să comunice înăuntrul cu afară.

Jac se gândi că această trecere putea fi subpământeană, dar că azi trebuie să fie astupată.

Ieșind din templu, avu totuși curiozitatea să-i facă înconjurul și plescăi din limbă în semn de satisfacție când descoperi pe un zid, la locul unde era așezată, o adâncitură năpădită de ierburi.

„Aș pune rămășag că gaura asta e în comunicație cu interiorul idolului", își spuse el.

Își făgădui să revie a doua zi cu tovarășii săi, ca să studieze în voie acest curios mic templu. Dar acum se lăsa noaptea și era prudent să se întoarcă la campamentul lor.

— Nimic suspect, spuse el prietenilor săi, revenind la ei; cred că putem dormi liniștiți. Dar am găsit niște ruine curioase, pe care le vom vizita mâine dimineață.

— Ai adulmecat cel puțin urma unei vigonii? întrebă Pirre. Ar trebui să ne

gândim totuși serios să doborîm ceva vânat. Ne pândește foamea.

— Bine, m'oi gândi și la asta, spuse Jac cu o nepăsare aparentă. Sunt conștient de răspunderea mea.

„Eu v'am îndemnat să ne urmăm călătoria, trbuie deci să vă hrănesc. Totuși, adaugă el cu ironie, faceți și voi tot ce se poate și ajutați-mă dacă se prezintă ocazia.

Jac era mai neliniștit decât lăsa să se pară.

Speranța pe care o nutrise, că va putea doborî vreo lama sălbatică, începuse să-l părăsească. Nu se arătase niciun fel de vânat, în afară de câteva păsări pe care, doar un Buffalo Bill le-ar fi putut ochi cu cartușe de gloanțe.

„Dacă urmează așa, se gândi Jac, vom fi reduși să ne hrănim cu viermi și cu lăcuste, ca sfinții.

Apusul se întuneca repede. In ultimele lui lumini, licărea o stea lângă orizont. Era planeta Venus, pe care Incașii o numeau **Chasca,** pajul soarelui, și-l înfățișau sub trăsăturile unui tânăr cu părul lung și buclat.

4.

Luându-se în considerație sforțările penibile, oboselile ce și le impusese în timpul zilei, lui Jac i se hotărî abia rândul al treilea la veghe.

Când Pierre îl trezi din somn, ca să-i încredințeze paza campamentului, tocmai visa despre Piei-Roșii, Incași și lama.

Învelit în ponso-ul lui, se așeză mai întâi în fața odăiței din care exploratorii își făcuseră adăpostul.

Cerul era plin și strălucitor de toate stelele lui, iar luna plină, care cobora la occident, răspândea pe pământ lumina ei argintie: luna, **Mama Quilla**, sora și soția soarelui, pe care preoții împărăției Incașilor o înfățișau printr'un disc de argint cu chip de om.

Vederea era mărginită de zidurile în ruină ale **tambo**-ului.

Astfel încât Jac, care iubea logica, căută numai decât un alt loc de observator.

„Prima condiție pentru a fi o bună sentinelă, se gândi el, e să vezi departe.

Zidul dărăpănat avea găuri numeroase, care formau tot atâtea trepte. Nu era greu de urcat până pe culmea îngrădirii ce-o înfățișa.

Cu revolverul în mână, Jac luă poziție pe vârful acestui zid, adevărată terasă, și se așeză pe o înălțătură.

Deaodată descoperi o întindere destul de vastă și deosebi, la lumina lunei, deasupra arborilor și a pădurilor, ruinele micului templu pe care-l descoperise în seara din ajun.

Timpul se scurgea încet, ducând spre occident marea cale a lunei și a ste-

lelor. Umbrele se întindeau, se făceau tot mai opace pe măsură ce **Mama-Quilla** se cobora spre Orizont.

Tăcerea nu era turburată decât de răbufnelile vântului, care sufla prin junglă.

Odată, totuşi, lui Jac i se păru că aude strigătul aspru al unui jaguar. Căpătă speranţă; dacă mult temutul felin da târcoale pe aici, însemna că aduLmecase o turmă de vigonii.

Regiunea nu trebuia să fie cu totul lipsită de vânat.

Temperatura scădea. Frigul era din ce în ce mai viu, semn că ziua mai era departe.

Jac, care se simţea tremurând, cu tot **ponşo-ul** lui, tocmai voia să se ridice şi să coboare dela observatorul lui, ca să facă puţină mişcare, când văzu, la oarecare distanţă, mişcându-se nişte umbre pe drumul de lespezi al Incaşilor.

Imobilizându-se din nou, privi mai atent şi recunoscu că sunt nişte oameni care duc în faţa lor o turmă de lama.

Veneau dintr'aceeaşi direcţie ca şi exploratorii. Erau oare nişte păstori **quinşua** sau mai curând dezertorii misiunii?

Dacă erau nişte păstori, putea încerca să obţie ajutorul lor sau să cumpere, cel puţin, dela ei o lama; dar dacă erau dezertorii, era mai bine să nu se apropie de ei decât cu prudenţă, căci

nu se putea şti până unde-i poate împinge ura şi frica de pedeapsă.

După ce observă o minută, Jac coborî ca să-şi trezească tovarăşii şi să-i puie în curent cu evenimentele.

— In picioare ! Vin Indieni cu o turmă de lama. E vorba să profităm de prilejul ăsta ca să ne aprovizionăm, cu orice preţ.

— Să le oferim oamenilor ăstora să le cumpărăm unul din animalele lor, spuse Pierre ; dacă refuză n'avem decât să i-l luăm prin luptă.

— Să fim mai dibaci, întâmpină Jac, şi să înlăturăm orice luptă.

Mijeşte de zi. Să urmăm banda, furişîndu-ne prin mărăcinişuri ; om găsi noi prilejul să înşfăcăm o lama fără a fi zăriţi.

Cei trei bărbaţi îşi lăsară bagajele la campament şi, neluându-şi decât armele, porniră.

Se apropiară de drum strecurându-se printre ierburi şi văzură pe Indieni trecând pe lângă ei. De astădată nu se mai îndoi, aveau deafface chiar cu dezertorii lor.

Deoarece aceştia aveau acum o întârziere faţă de ei, înseamnă că se opriseră în ajun în drum şi că se ascunseseră când văzuseră pe exploratori sosind.

Trebuie că se gândeau, prin urmare, că Francezii erau înaintea lor. Faptul că nu şovăiau totuşi să meargă pe urmele lor, cu riscul de a-i ajunge şi de

a avea de furcă cu ei, dovedea că nu erau însufleţiţi de cele mai bune intenţii.

— Mă duc, mormăi Robert, să mă arunc în mijlocul ticăloşilor ăstora şi să-i constrâng la ascultare. Dacă vreunul din ei îndrăzneşte să mi se împotrivească, îi sbor creerii.

Jac interveni ca să-şi calmeze prietenii.

— Te rog să nu riscăm o luptă, suntem prea slabi ca să fim siguri de izbândă. Şi chiar dacă Indienii s'ar preface că se supun, nu vor lăsa să treacă mult ca să-şi ia revanşa.

5.

Exploratorii tocmai discutau dacă n'ar fi bine să se întoarcă la campament să-şi ia bagajele, când Indienii se opriră şi începură să discute cu însufleţire în dialectul lor quisana, pe care-l vorbeau şi Robert şi prietenii săi.

Deşi prea departe pentru a auzi totul, aceştia înţeleseră că era vorba de **Inti** (ceea ce înseamnă **Stăpânul** şi vrea să zică soarele), de lama şi de jertfă.

Apoi trupa se îndreptă spre micul templu pe care Jac îl descoperise în seara din ajun.

— Am înţeles! spuse Jac, se duc după obiceiul vechilor **Quişuas,** să jert-

fească o lama pentru a obține harul zeilor în lupta de viclenie sau de violență pe care au întreprins-o împotriva noastră...

„Ei bine ! lăsați pe mine. Am de gând să le fac o festă strașnică.

Rămâneți aici în observație și nu veniți într'ajutorul meu decât dacă trag cu revolverul.

— Ce-ai de gând să faci ? murmură Robert neliniștit. Nu te lăsa surprins.

— Fii liniștit ! Nu v'am atras chiar eu luarea aminte că trebuie să fim prudenți ? Dar trebuie să încercăm ceva ca să-i biruim. Stați la pândă, gata a interveni în caz de nevoie.

Eu mă duc, să vorbesc oamenilor ăstora și să le bag frica în oase, căci am să împrumut vocea unei divinități.

Rostind aceste cuvinte enigmatice Jac se despărți de tovarășii săi și, umblând deabușilea prin junglă, se depărtă în direcția micului templu în ruine.

— Numai de nu i s'ar întâmpla nimic ! spuse Robert.

— Bah ! e el în stare să bage 'n sperieți o bandă de Piei-Roșii. Și doar suntem și noi aici ca să-i dăm ajutor în caz de primejdie.

Se luminase deabinelea, cutoatecă soarele mai era ascuns pe după munți.

Indienii pătrunseră în templu și doi dintre ei târau o lama neagră la picioarele idolului primitiv. Cașicum ar fi ghicit soarta care o aștepta, lama se smucea înapoi, încordându-și gâtul în-

nalt pe spinare și întorcând capul.

Ochii prelungi erau înecați de spaimă și behăia plângăreț. Dar fu împinsă pe lespedea care forma soclul statuii.

Se aflau adunați acolo, în templul în ruină, vreo doisprezece Quișuas. Erau aproape toți tipuri de rassă pură, cu trăsături de o frumusețe clasică.

Imbrăcămintea lor se compunea din pantaloni de pânză neagră și ponșouri roșii. Erau încălțați cu sandale iar pe cap purtau monteras negre împodobite cu plăci metalice de culori strălucitoare.

Dedesubt, borul pălăriilor lor era căptușit cu verde sau roșu, a căror nuanță vie se armoniza cu tenul lor bronzat.

Privirea ochilor lor, mari și lucitori, avea ceva sălbatec.

Când soarele apăru deasupra munților, se întoarseră cu toții spre poartă, îndreptată spre răsărit, și-l invocară pe Stăpân, pe Inti, care răspândea căldura și viața pe pământ.

Apoi înjunghiară lama din fața altarului.

— **Inti**, dă-ne puterea și deșteptăciunea ca să înlăturăm dela sanctuarele noastre pe blestemații de străini care au profanat și devastat pământul strămoșilor noștri.

Jac știa foarte bine cum se va sfârși scena aceasta. Era destul de inițiat asupra obiceiurilor antice ale Quișuașilor.

Dacă majoritatea Indienilor din Perul modern, care formează de fapt marea parte a populației, au adoptat în aparență religia catolică, ei își păstrează, în general, vechile superstiții, și Jac auzise spunându-se că anumiți dintre ei rămăseseră credincioși religiei Incașilor. Dar nu mai avusese niciodată prilejul să asiste la o jertfire în onoarea soarelui.

Or, după ce-și părăsise prietenii, se furișase pe după ruinele templului pentru a înfăptui planul îndrăzneț pe care-l născocise.

Izbutise să se stecoare printre ierburi în gaura pe care o observase la temelia zidului și care comunica chiar, după cum presupunea, cu interiorul statuii. Fără îndoială că odinioară se afla acolo o a doua încăpere, unde-și pregăteau preoții misterele.

Un om de talia lui Jac putea foarte ușor să se instaleze în scobitura idolului. Dar cum nu servise de secole, ea era plină cu tot felul de gunoaie aduse de animale, de pânze de păianjen, de bălării.

Și îi trebui arcbeologului un anumit curaj ca să pătrundă în cavitate, în ciuda murdăriei groșoase a pereților și a viermăraiei pe care o simțea mișunând în juru-i.

Când se ridică până la gura întredeschisă a statuii, putu, cel puțin, să vadă și să audă, prin fereasta aceasta îngustă, ce se petrecea în templu.

„Acum, își spuse el, ticăloșii o să ducă lama cu ei, o s'o frigă la un foc mare și o să facă un ospăț mare în onoarea divinității...

„Dar trebuie, cu tot dinadinsul, păstrată bucata asta bună pentru masa noastră. Ne va furniza o rezervă de carne care ne va permite să ne îngăduim, fără de teamă, o lungă zăbovire departe de orice centru de civilizație.

Indienii începuseră să psalmodieze un fel de imn soarelui.

— Stăpâne, tu ești acela care ne încălzești și ne luminezi, tu, care faci să rodească ogoarele și câmpiile și pomii noștri, și faci să crească turmele noastre, tu care ne trimeți ploaia și timpul frumos.

„Stăpâne tu faci înconjurul lumii într'o zi și o noapte, ca să vezi de ce poate avea nevoie fiecare din noi, și ochiul tău e prezent oriunde.

O voce se ridică atunci, cavernoasă și cumplită, strigând în quișna :

— Mișeilor ! voi ați trădat pe cei pe care **Stăpânul** i-a luat sub paza sa, pe cei care-i conducea spre templele voastre sfinte pentruca să le arate măreția civilizației voastre antice și sublimă frumusețe a credințelor voastre.

„Să nu mai îndrăzniți să-l invocați după o astfel de faptă. Voi ați împiedicat triumful adevărului, ați întârziat reînvierea imperiului vostru și întoarcerea timpurilor prea fericite, când trăiați sub legea îndurătoare a lui Inti.

La primele cuvinte severe care scăpaseră depe buzele statuiei, Pieile-Roșii tăcuseră deodată, privindu-se ca aiuriți unii pe alții.

Și cum idolul continua să-i copleșească cu dojeni, fură cuprinși de panică. Se năpustiră spre ușă, înghesuindu-se și dispărură în desiș.

Unul din ei, totuși, mai puțin speriat și poate necredincios, voi, înainte de a fugi, să-și încarce lama în spinare.

— Lasă lama, fiu de câine! Ai avea obraz să iei **Stăpânului** victima pe care i-ai jertfit-o?

Omul șovăi o clipă, apoi, lovit și el de spaimă, o luă la fugă ca să-și ajungă tovarășii.

— Să te trăznească Catequil, ticăloasule! mai strigă statuia.

Și auzind că e invocat Catequil, zeul trăznetului, Indianul o luă la fugă și mai și; sbura, nu alta și, când își ajunse tovarășii, îi trase după el cu turmă cu tot, mai departe, într'o fugă nebună.

Iar în templul părăsit, idolul izbucni într'un mare hohot de râs.

Exploratorii își petrecură ziua în ruinele tamboului pentru a tăia în bucăți lama, câștigată cu atâta isteție de către Jac, și ca să frigă și să afume bucățile cele mai bune.

De astă dată era pentru multă vreme la adăpostul foamei. Puteau lua cu ei, fiecare, carne pentru opt zile. Nu le rămânea decât să-și complecteze menu-ul adăugând fructele și tuberculii pe

care îi puteau recolta de-alungul drumului.

În afară de asta lăsau în tambo o abundentă recoltă de carne afumată, cu îngrijire înfășurată în ierburi uscate și ascunsă sub o grămadă de bolovani, la adăpost de lăcomia fiarelor sălbatece.

O vor găsi la întoarcere și se vor putea alimenta, la nevoie.

Robert și Pierre râseră mult ascultând povestirea vicleșugului de care se folosise Jac pentru a pune pe fugă pe Indieni. Se amuzară mai ales la ultimul episod, când idolul, indignat, strigase Pieilor Roșii să lase pe loc lama sacrificată.

— Închipuiți-vă, spuse Jac, caraghiosul avusese de gând să care animalul, și eu aș fi rămas buzat după atâta osteneală.

Ieșise de nerecunoscut din statuie, cu hainele murdărite, cu fața și mâinile de culoarea funinginii. Acum, după o curățire în regulă, cu atât mai grea, căci apa era ceva rar, își reluase chipul de om.

Vicleșugul lui avusese o dublă țintă : să procure misiunii proviziile ce-i lipseau și să inspire Indienilor respectul arheologilor, punând pe aceștia sub protecția vechilor zei ai Incașilor.

Călătorii nădăjduiau deci că, după asta, dezertorii nu vor mai îndrăzni să-i atace și că, poate, ar fi chiar dispuși să-i ajute, reluându-și locul lângă ei.

După o nouă noapte petrecută în ruine, porniră la drum pătrunzând tot mai adânc în munți.

Se simțeau siguri de ei, acum că aveau o bună rezervă de hrană, dar nu există avantaj care să nu se plătească prin vreun desavantaj : povara pe care o aveau de dus îi îngreuia, încetinindu-le mersul.

La amiază ajunseră la o bifurcație a potecii înguste, dar bine demarcate, pe care o urmaseră încă de dimineață.

Două strâmtori sălbatece se împreunau în locul unde ajunseseră exploratorii.

Ofereau privirilor lor perspective fantastice ale unor râpe abrupte, roșii și cenușii, sau îmbrăcate cu mărăcinișuri atârnătoare, grămezi de bolovani, de unde, ici și colo, țâșneau buchete de verdeață, creste care, din etaj în etaj, păreau că vor să escaladeze cerul.

— Să mâncăm, spuse Robert. Pe când vom mânca, o să ne gândim și om încerca să hotărîm de care parte ar fi bine să ne îndreptăm întâi.

Cei trei prieteni aleseră, ca să campeze, o mică platformă naturală care domina cărarea și deasupra căreia se întindea umbra unei stânci.

— Pe când pregătiți de mâncare, spuse Jac tovarășilor săi, am să încerc să descopăr urma trupei de Indieni care ne-a precedat.

Cred, zău, că avem toate șansele să

ne atingem ținta dacă alegem drumul pe care au apucat ei.

— Fie, spuse Robert, ați putea chiar tu pedeoparte, Pierre pedealta, să cerceteze fiecare câte unul din brațele potecii. Dar nu vă depărtați și bateți în retragere la cea mai mică părere de primejdie.

Ar fi foarte neplăcut să ne lăsăm surprinși despărțiți și în imposibilitate de a ne ajuta unii pe alții. Luați fiecare câte un revolver, eu păstrez pușca. Dacă vreunul din noi trei trage un foc, ceilalți vor trebui să se grăbească să vie să-l găsească. Și, chiar dacă totul merge bine, fiți, în orice caz, înapoi, și unul și altul, cel mai târziu peste o oră.

Astfel, pe când Robert făcea pregătirile de masă, Pierre și Jac porniră în recunoașterea ieșirii celor două strâmtori înguste care dădeau în fundul canionului.

Jac nu-și păstrase decât revolverul și plosca, atârnată de bandulieră, pe care spera că va găsi prilejul s'o umple cu apă proaspătă, la un izvor; deasemenea și frânghiuța, încinsă în jurul mijlocului — aceeași de care se servise cu atâta ingeniozitate ca să restabilească puntea.

Făcu câteva sute de metri pe potecă, în fundul strâmtorii înguste pe care apucase, căutând urmele trecerii Pieilor-Roșii, fără a înceta, dealtminteri, de a observa cu grijă împrejurimile, pentru a

nu se lăsa surprins de vreun bandit care sta la pândă.

Era vădit că niște oameni și niște lame trecuseră de curând pe drumul acesta.

Dar nimic nu îngăduia să se afirme că ar fi fost chiar în ajun sau cu o zi mai înainte, și Jac ar fi voit să stabilească dovezi absolut sigure.

Arheologul mergea astfel de aproape o jumătate de oră, cu cele mai extreme precauțiuni, și se gândea acum la întoarcere. Calcula că parcusese aproape doi kilometri, și era mult mai mult decât recomanda orice prudență.

Făcu deci stânga împrejur și se pregătea să facă cale întoarsă, când observă, la oarecare distanță, pe pieptul stâncii, un om care se cățăra pe o scară naturală, formată din ieșiturile și scobiturile stâncii.

Pecât își putea da seama Jac, din locul unde se afla, personagiul acesta, cu ponșo-ul și pălăria lui turtită, trebuia să fie vreun păstor quișua.

Explorătorul era imobilizat, chircit pe după o tufă de aloes, și observa cu revolverul în mână. Era foarte atent să nu piardă din ochi pe omul care se cățăra pe stâncă și pe care, din când în când, îl ascundea pe jumătate mărăcinișul.

Fără îndoială că pe acolo trebuie că se găsea vreo trecătoare tainică.

Deodată, Jac scoase un strigăt, înăbușit îndată ; o bucată de stofă se abă-

tuse deasupra capului lui, în timp ce revolverul îi era smuls înainte ca el să fi avut timpul să se servească de armă.

Cât ai clipi din ochi fu înfăşurat într'un ponşo, ridicat şi dus deacolo.

Zadarnic încercă să se zbată.

Mâini viguroase îi paralizau orice rezistenţă şi era incapabil să facă să se audă strigătele lui.

Intr'o astfel de situaţie trebuia să încerce, înainte de toate, să-şi dea seama de direcţia în care era dus.

Ponşo-ul în care fusese înfăşurat era strâns tare, totuşi nu-l împiedica să respire. Răpitorii lui îl menţineau solid, dar fără a-l brutaliza.

Işi păstra deci luciditatea de spirit.

Era dus cu pas repede şi regulat, lucru ce n'ar fi putut fi susţinut pe un teren prea accidentat.

Jac conchidea că banda de care fusese surprins, şi care era, fără îndoială, aceeaşi căreia ştiuse în ajun să-i inspire o spaimă atât de mare, continua să urmeze poteca din fundul strâmtorii.

Omul pe care Jac îl zărise cătărându-se pe stâncă, nu trebuia să fie din aceeaşi trupă, sau atunci escalada lui nu era decât vicleşug, născocit ca să abată atenţia exploratorului şi să furnizeze celorlalţi prilejul de a-l surprinde.

Era dealtminteri sigur că răpitorii îşi conduceau prizonierul spre fundul strâmtorii şi nu spre ieşirea unde se oprise Robert.

Șeful misiunii nu va întârzia să pornească, cu Pierre, în căutarea tovarășului lor dispărut.

Atâta vreme cât banda va rămâne pe potecă, urma lui nu va fi greu de găsit.

Ii era destul de greu lui Jac să-și dea seama de timp. Situația lui critică îl făcea să i se pară nespus de lung.

Socotea că banda trebuie să fi mers de trei sau patru ore, când, însfârșit, purtătorii lui îl puseră pe picioare și-l liberă de ponșo-ul în care-l înfășuraseră.

Uluit și zăpăcit, Jac rămase un moment clipind din ochi și clătinându-se.

Fusese lăsat liber, dar se vedea înconjurat de o duzină de bărbați și nu era destul de nebun ca să încerce să se ia la luptă cu ei sau să fugă.

Era desarmat și nu se putea compara cu Indienii sub raportul agilității.

Revenindu-și, încetul cu încetul, în fire, Jac deosebi mai bine fizionomia bandiților și recunoscu, printre ei, pe câte unii din cei care fuseseră angajați în serviciul misiunii și o părăsiseră.

Plimbă asupra lor o privire semeață.

— Voi sunteți, spuse el, voi sunteți cei în care ne pusesem toată încrederea și care vă purtați cu noi ca niște bandiți! Nu sunteți mulțumiți că ați dezertat dela misiune, dar mă mai și atacați prin surprindere, și mă duceți Dumnezeu știe unde? Ce vreți dela mine?

Tot vorbind, observase pe după goyavieri (păr din Indiile Orientale) o căsuță de pământ cu acoperiș de stuh.

Oamenii care-l înconjurau nu răspunseră la apostrofa lui, dar un altul ieși din casă și înaintă spre explorator. Era mai bine îmbrăcat decât tovarășii săi și cu o adevărată eleganță.

Purta un costum de postav roșu, împodobit cu ciucuri; montera lui era împodobită cu plăci aurite și căptușită cu roșu sub margini. Avea trăsături nobile și regulate, un mers mândru.

Adresă lui Jac cuvântul într'o spaniolă corectă.

— Iartă-mă, senor, că am întrebuințat față de d-ta mijloace cam aspre. Dar e vina d-tale: ai făcut o greșală voind să pătrunzi cu totdinadinsul într'o regiune care este interzisă străinilor.

— Interzisă! exclamă Jac, de cine? Am o autorizație în toată regula, a guvernului peruvian, și nu știu să fi depășit frontierele Statului.

— Nu, dar sunt teritorii rezervate care nu depind nici de Lima, nici de Cuzco, și unde autorizația d-tale nu mai are nicio valoare.

— Asta o s'o vedem. Am să mă plâng consulului Franței.

Indianul zâmbi cu dispreț.

— Intervenția consulului Franței n'are să-ți dea dreptul să pătrunzi într'o proprietate particulară.

Nu se poate ajunge aici decât prin-

tr'o singură cale, străbătând un pod de care avusesem grijă să fie tăiat ca să opresc trecerea. Cine ți-a dat misiunea să restabilești podul ?

— Cred că e întotdeauna vrednic de reconstruit un pod care a fost distrus de bandiți.

— Stăpânul unui domeniu are dreptul de a dispune după bunul lui plac, și cei care i se supun pe propriile lui pământuri nu pot fi priviți ca bandiți.

— Ești oare d-ta stăpânul acestor domenii ? întrebă Jac cu ironie și pretinzi că ești proprietarul legitim al unui teritoriu atât de vast ?

Indianul încruntă din sprâncene.

Mânia făcu să-i scapere ochii lucitori.

Dar seninătatea reapăru îndată pe chipul lui, și urmă cu voce calmă.

— La ce bun să discutăm sennor ! Nu câștigăm nimic spunându-ne lucruri neplăcute.

Nu poți avea pretenția să-mi ții piept înconjurat cum sunt, și te îndemn să primești mai bine ospitalitatea pe care sunt gata să ți-o ofer.

Mă numesc José Alvarez.

Presupun că trebuie să-ți fie foame și că ai fi fericit să împarți masa cu mine.

Incredințat că nu va câștiga nimic prin violență, Jac privea pe Peruvian cu perplexitate.

Se hotărî să-l imite, să-și stăpâ-

nească indignarea și să facă pe șiretul.

„Inteligența a fost dată omului ca să înlocuiască forța, își spuse el. E momentul să mi-o amintesc".

Se schimbă deodată la față și cu o figură zâmbitoare, se înclină ușor și declară cu un ton de bună dispoziție :

— Deși sentimentele mele ar putea să-ți pară lipsite de spontaneitate, crede-mă că accept ospitalitatea d-tale nu fără plăcere.

Ai dreptate spunând că trebuie să-mi fie foarte foame. Sunt gata să fac cinstea mesei d-tale. Dă-mi voie, totuși, să-ți pun o întrebare asupra intențiilor privitoare la tovarășii mei de drum.

Indianul făcu un gest vag.

— Dacă se încăpățânează să te urmeze, nu vor găsi înaintea lor decât pustiul, afară doar dacă...

— Afară doar dacă ?...

Indianul se întoarse brusc.

— Haidem la masă, sennor Lasserre.

6.

— Nu vei fi surprins, sennor Alvarez, dacă-ți spun că atitudinea d-tale față de mine îmi pare nespus de enigmatică.

Indianul surâse fără a răspunde.

Sta în fața oaspetelui său și poftea cu un gest să se servească dintr'o farfurie cu **humitas,** pe care tocmai o adusese o tânără Indiană.

Jac privi cu curiozitate acest fel de mâncare, pe care foamea îl făcea să-l găsească apetisant.

Alvarez explică :

— E un amestec de făină de porumb cu grăsime și carne tocată care se face perișoare învelite în foi de păpușoi și care se fierb în apă clocotită.

Bucătăreasa mea are un talent cu totul deosebit la pregătirea acestei mâncări naționale. Ai să guști îndată și gogoși stropite cu sos caramel. Ai să-mi spui ce crezi de ele.

Jac făcu onoare și **humitas**-elor și **șișa**-ei, un fel de bere din porumb, de culoarea chihlimbarului și cam acrișoară.

Se enerva totuși că nu obținea un răspuns la întrebările lui.

La ce voia să ajungă Jose Alvarez ?

Ce însemna acest amestec de violență și de afabilitate ?

Dacă Indianul avusese intenția să pună să-l omoare pe Jac și pe prietenii lui, nimic nu l-ar fi împiedicat să-și înfăptuiască îndată planul.

I-ar fi fost foarte ușor să facă să dispară trupurile exploratorilor.

S'ar fi bănuit auxiliarii indieni ai misiunii, dar nu s'ar fi izbutit să se pună mâna pe ei.

Jac credea, deci, că putea admite că

în afară de vreo complicaţie neprevăzută, viaţa lui nu era în primejdie.

Dar dece Alvarez, care se lăuda că poate face vidul dinaintea lui Robert şi Pierre, ca să-i rătăcească nu procedase astfel şi faţă de Jac ? Dece se încărcase cu un prizonier, care ar putea, într'un chip sau într'altul, să-i creeze necazuri ?

— Sennor Alvarez, nu găseşti că am dreptul să ştiu ce ai de gând să faci cu mine ?

— Dece ţii atât de mult s'o ştii ? Eşti un om, dacă nu mă înşel, care iubeşte aventurile şi neprevăzutul.

— Asta ar însemna că-mi rezervi o surpriză ?

— Poate.

— Bună sau rea ?

— Asta depinde de d-ta.

— Nu înţeleg.

— Nu mă pot explica mai limpede.

Aplecat asupra farfuriei calde, în care bucătăreasa indiană îi pusese o gogoaşe aurie, Jac declară :

— Imi închipui, sennor Alvarez, că eşti un fervent admirator al vechii civilizaţii a Incaşilor. Că ai un cult pentru rămăşiţele acestei mari epoci, pentru relicvele puterii Fiilor Soarelui şi că, ştiind intenţia noastră de a descoperi şi de a vizita minele încă necunoscute a unei cetăţi sfinte, ai voit să ne împiedici de a făptui ceeace d-ta priveşti ca o profanare.

Alvarez părea oarecum încurcat de acest atac direct.

— Nu e bine, spuse el ridicând capul, să se turbure somnul morților și reculegerea fiilor.

— Dar oare turbură pe zei și pe morți acel care-i admiră și care-i venerează, sau care oficiază la altarele lor sau se roagă pe mormintele lor?

Indianul zâmbi cu dispreț.

— Ce știi d-ta, spuse el, de vechii noștri regi?

— Am să-ți povestesc, dacă vrei, spuse Jac, cum acum nouă sute de ani s'a întemeiat împărăția Incașilor...

„Oamenii depe vremea ceea trăiau ca animalele și n'aveau nicio religie. Nu cunoșteau arta de a construi case. Nu știau nici să cultive pământul nici să toarcă lâna sau bumbacul.

„Cavernele le serveau de refugiu și de locuințe.

„Se hrăneau cu fructe sălbatece, cu ierburi și rădăcini și se întâmpla să mănânce și carne de om.

„Soarele, cuprins de milă, trimese din cer pe doi dintre copiii lui, un fiu și o fiică, pentruca să învețe omenirea să-l cunoască, să-i dea legi, s'o învețe a clădi case și orașe, să are pământul, să adune recolta, să crească turmele.

„Astfel oamenii n'ar mai fi sălbateci ci ființe rezonabile și civilizate.

„Soarele depuse deci pe malul lacu-

lui Titicaca, pe fiul său Manco-Capac și pe fiica sa Mama-Ocllo.

„— Porniți, le spuse el, în voia inspirației voastre. Luați brăzdarul acesta de aur; o să vă servească la încercarea pământului: acolo unde-l veți putea înfige dintr'o dată, așezați-vă și formați-vă curtea.

„După ce veți fi supus popoarele să vă dea ascultare, aveți grijă să le mențineți prin legile rațiunii, ale milei, ale îndurării, ale dreptății, făcând pentru ei tot ce obișnuește să facă un bun tată pentru copiii lui.

„Veți urma pilda mea, deoarece știți că nu încetez de a face binele tuturor muritorilor. Eu le dau viața, eu îi hrănesc.

„Mergeți, vreau ca împărăția voastră să se întindă asupra tuturor popoarelor pe care le veți instrui prin faptele voastre bune.

„Dupăce soarele le vorbi astfel, Manco-Capac și Mama-Ocllo începură să vânture lumea, încercând la fiecare nou popas să înfigă în pământ brăzdarul de aur pe care li-l încredințase tatăl lor.

„Dar nicăeri pământul nu se lăsa pătruns.

„Merseră astfel multă vreme și ajunseră însfârșit în valea Cuzco, unde nu se vedeau decât munți și prăpastii.

„Atunci, la prima izbitură pe care o deteră, brăzdarul se înfipse adânc în pământ.

„Copiii soarelui recunoscură voința tatălui lor și se hotărîră să se așeze în valea aceasta. Se înfățișară sălbaticilor din împrejurimi vestindu-le că voiau să le fie binefăcători.

„Surprinși la vederea acestor doi străini, îmbrăcați în strălucitorul costum pe care li-l dăduse soarele, sălbaticii îi adorară și le recunoscură puterea.

„Se reuniră în mare număr și astfel fu fondată împărăția Incașilor".

Când Jac tăcu, Alvarez înclină încet capul și murmură, dus pe gânduri:

— Da, sennor, istorisești bine povestea împărăției noastre. Poate că sufletele străbunilor noștri nu te-ar privi cu mânie.

— Ele nu pot fi decât binevoitoare față de cel care admiră grandoarea rasei d-tale, spuse Jac. Nu cred ca împărăția soarelui să fi dispărut pentru totdeauna.

„Peru nu este el locuit în mare parte de scoborâtori ai Incașilor? Cum această națiune să nu fie credincioasă obârșiilor ei și să nu se întoarcă mai curând sau mai târziu, evoluată, reînoită de sigur, dar mereu însuflețită de aceeași flacără lăuntrică?

Alții se pot înșela, sennor Alvarez, dar eu am surprins lucruri ciudate în ochii bărbaților și femeilor țării voastre și am ghicit secretul de care e necontenit frământat spiritul lor.

Deaceea, cred, eu nu merit să fiu tratat ca profan, ci ca inițiat.

— Nu vei putea nimic pentru cauza noastră; ai s'o trădezi încercând s'o servești. Nu ești din rassa noastră, iar a d-tale varsă sângele nostru.

Jac făcu un gest de negare.

— Eu nu cobor dintr'acei care au ruinat împărăția soarelui. Gândește-te, dealtminteri, sennor Alvarez, că Incașii, al căror depărtat strănepot poate că ești, și-au pregătit mai întâi nenorocirea cu propriile lor mâini.

„Dacă n'ar fi fost desbinați de un război civil fără de cruțare, Francisc Pizarro n'ar fi fost în stare să treacă prin foc și prin sânge un imperiu de mai multe milioane de locuitori.

— Strămunii noștri, o recunosc, au suferit pedeapsa propriilor lor greșeli, spuse Alvarez, cu fața întunecată... Și timpul ispășirii încă nu se apropie de sfârșit.

„Fericiți cei dintre ai noștri, care pot întreține, până'n ziua îndepărtată a renașterii noastre, această flacără de care vorbeai adineauri!

„Tocmai fiindcă voim s'o păstrăm, trebuie să veghiăm cu gelozie asupra ei, să înlăturăm fără de nicio slăbiciune tot ce o amenință.

„Prea multe din căminele noastre, strălucitoare odinioară, au fost stinse de mâini nelegiuite.

„Știu cine ești, d-ta și tovarășii d-tale, sennor Lasserre; nu există savanți mai

desinteresați, înzestrați cu o inteligență mai vastă și mai binevoitoare.

„Aș vrea să fiu prietenul vostru. Și chiar vă sunt, întrucât mă privește ca Peruvian și membru al societății acestui secol, dar nu pot fi ca fiu al unei rase antice, ca moștenitor al gândirii ei, ca paznic al tainelor și al credințelor ei.

„Căci oricât de nobilă inimă ai avea, tot ce a salvat un miracol al zeilor noștri, prin veacuri, de cataclismul ruinei noastre, va fi pus la mezat, spulberat sau odios profanat în ziua în care vei fi destăinuit fraților d-tale descoperirea.

— Cum ne bănuiești că am fi astfel de barbari!

— Nu pe d-ta te bănuiesc; dar vei fi mândru de descoperirea d-tale, vei vorbi de ea, chiar entuziasmul d-tale te va trăda. Și nu știi că o hoardă de curioși vor da buzna pe urmele d-tale?

„Curioși și lacomi, ți-o spun, poate mai puțin sângeroși decât briganzii lui Pizarro, dar nu mai puțin nefești.

„Nu, sennor Lasserre, n'am să-ți predau cheia sanctuarului, asupra căruia am misiunea să veghez.

— Ai rostit cuvinte mișcătoare, sennor Alvarez și respect motivele d-tale, care sunt mari. Dar dacă m'aș angaja prin jurământ, pentru mine și pentru prietenii mei, să nu trădăm niciodată taina d-tale?

— Imi ceri, ca pe prețul acestui ju-

rământ, să-ți servesc de ghid și de inițiator ?

— Dece nu ?

— Mă crezi dar dispus să compromit un interes imens cu singurul scop de a-ți face plăcere ? Copilul d-tale se joacă în mijlocul drumului ; ai îngădui unui cal în galop să treacă peste trupul lui, sub pretext că ți-a jurat călărețul să sară peste el fără a-l răni ?

— Cine știe dacă nu sunt trimis chiar de zeii voștri pentru a ajuta la recunoașterea voastră în lume ?

Alvarez privi o clipă pe interlocutorul său în tăcere, ca și cum acesta ar fi rostit propriul său gând, apoi urmă încet :

— Ei bine, asta s'ar putea. Tocmai pentrucă mi-a venit ideea aceasta, am pus să fii adus aici și tratat cu considerație. Dar nu vreau să hotărăsc nimic cu ușurință și socot să te supun încercărilor mele care mă vor lumina asupra voinței zeilor mei.

Oricât era de brav, Jac nu se putu stăpâni să nu se'nfioare.

— Incercări ! spuse el. Și dacă nu ies triumfător ?

— Atunci va fi fost vina d-tale că ai stăruit în această aventură, când primele obstacole ridicate în drumul vostru trebuiau să vă vestească că era prudent să renunțați.

— Mă inviți, precum văd, la o partidă teribilă ?

— D-ta ai început-o !

M'ai stima dacă mi-ar fi fost frică?

— Nu, fără îndoială, dar cutezanța nu e bravură. Ascultă, îți ofer o ultimă șansă; poți să te mai retragi din joc.

„Sunt gata să-ți redau libertatea dacă dorești să te întorci lângă prietenii d-tale și să te retragi cu ei. Cred, de altminteri, adaugă Indianul cu un zâmbet, că nu mai sunt prea departe de aici, căci trebuie să fi pornit în căutarea d-tale.

— Ei bine! au să mă găsească și vor suferi cu mine încercările la care ai de gând să mă supui.

— Nu, nu vreau să mă supun unui triplu hazard; e prea deajuns chiar și unul. Dacă te hotărăști să rămâi cu mine, voi face astfel ca prietenii d-tale să nu ajungă... Hai... mai e timp, îți mai poți recăpăta libertatea.

— Alegerea mea e făcută, prefer aventura.

7.

Lăsându-l pe Jac singur în căsuță, unde luaseră masa, Alvarez ieșise ca să se sfătuiască cu ceilalți Indieni și să le dea ordine.

Exploratorul nu mai avea nici un motiv să fugă, deoarece se învoise să însoțească banda, în speranța că va fi inițiat în taina Incașilor; chiar și gaz-

da lui nu-şi mai dăduse osteneala să pună să fie supravegheat.

— Fii bun şi aşteaptă-mă aici, senior, am de dat ordine pentru plecare, trupei mele.

Jac medita în încăperea cu pereţii de lut nears, mobilată cu o mobilă rudimentară.

Casa aceasta nu era decât un adăpost în trecere, un refugiu pentru rarii călători care se riscau prin regiunea aceasta pustie.

Dar Robert şi Pierre nu vor trece pe lângă ea fără s'o observe şi s'o viziteze. Desigur că porniseră în căutarea tovarăşului lor, când nu-l văzuseră revenind.

După cum spusese şi Alvarez, nu mai puteau fi prea departe, cu toate că banda, înainte de a face halt, trebuie să fi avut un mare avans faţă de ei.

Dacă plecarea ar fi fost amânată cu încă o oră cel puţin, ei ar fi căzut în mijlocul Indienilor. Dar, pecât se vedea, Alvarez era hotărât să execute un marş de noapte spre a-i încurca cu totul.

Jac ar fi voit să lase o înştiinţare pentru Robert şi Pierre, dar nu îndrăznea să scrie o scrisoare şi s'o lase la vedere prin încăpere, căci Alvarez îi refuzase formal autorizaţia pentru aşa ceva.

Era prea evident că o imprudenţă îl putea costa viaţa şi ar fi adus şi ameninţarea asupra capului prietenilor săi.

Luând loc la masă cu Alvarez, își depusese plosca lângă perete, împreună cu frânghiuța pe care o păstrase până atunci prinsă de cordon și pe care răpitorii lui nu i-o luaseră.

Cum privirea i se oprise asupra obiectelor acestora, îi trecu prin gând că, dacă le lăsa aici, prietenii lui le vor găsi și vor trage încheieri.

Se ridică și umblă în lung și'n lat tot gânditor.

Indienii, ducându-l de aci, vor părăsi, fără doar și poate, poteca pe care merseseră până aci și să apuce prin regiunea tufișelor de mărăcini unde urma lor ar fi aproape imposibil de descoperit de către niște oameni ca Robert și Pierre, care nu erau exersați din copilărie să prindă cele mai mici semne de trecerea unui animal sau a unui om.

„Dac'aș putea, își spunea exploratorul, să imit pe Prichindel din poveste și să seamăn pietricele albe în calea mea.

El înaintase mașinal până'n pragul unei uși de comunicație. Privirea lui se afundă într'o altă încăpere, care, judecând după obiectele de care era plină, servea lucrărilor de gospodărie.

Acolo pregătise Indiana masa, de acolo ieșise ca să aducă felurile pe masa lui Alvarez și a lui Jac.

Pentru moment nu se afla nimeni în bucătăria aceasta. Vatra era pe stinse. O stofă de alpacca, vopsită în roșu, se

usca pe o sfoară deasupra unui hârdău în care stagna încă restul unei zemi purpurii de lemn roșu de Campeche (lemn de băcan).

Razele soarelui în asfințit pătrundeau până la fereastra fără de geamuri și se reflectau sclipitoare, pe fundul hârdăului.

O ideie străbătu mintea lui Jac.

„Zeama asta de lemn roșu, dac'aș putea-o lua, ar înlocui pietrele albe ale lui Prichindel.

Ar fi deajuns să las să cadă picătură cu picătură dealungul drumului. Multe s'ar pierde fără îndoială, absorbite de pământul moale, dar unele tot ar vopsi pietrele și ierburile.

Un observator atent n'ar întârzia să le zărească.

Jac se gândi că bucătăreasa sau Alvarez s'ar putea întoarce dintr'o clipă într'alta și că, în astfel de împrejurări, repeziciunea hotărârii este prima condiție a succesului.

Fără a sta mult pe gânduri se duse repede să-și ia plosca, o goli de conținutul ei într'o gaură care servea de canal și, înarmându-se cu o lingură de bucătărie depe masă, începu să scoată cu ea vopsea din hârdău. Plosca, mare aproape de doi litri, se umplu repede.

Jac se întoarse în cameră și făcu cu un briceag o crestătură fină în dopul de plută al sticlei, astfel că, aceasta

fiind răsturnată, lichidul se putea scurge, picătură cu picătură.

Această mică lucrare terminată, își puse plosca în bandulieră.

„Sper, se gândi el, că mi-o lasă. Noaptea asta, în timpul mersului, voi putea semăna picături roșii, fără ca cineva să-și dea seama.

Și continuând să mediteze, își mai spuse :

„Foarte bine, dar pentruca lui Robert și lui Pierre să le vie în gând să caute urmele roșii, trebuiesc anunțați. Cum să le las o înștiințare ?

Dece nu le pot eu trimete un **quipus,** acel fel de mesaj compus din panglicuțe colorate și însemnate cu noduri, de care se serveau odinioară **Quinșuașii** ca mijloc de comunicare, după un sistem de semnale convenite.

Ochii lui se opriră asupra frânghiuței pe care o aruncase pe jos, lângă perete. Și rămase câteva clipe perplex, căutând mijlocul de a realiza practic ideea, care-i izvorâse în minte.

— Dece nu ?... Două noduri apropiate asta face o linie : un nod izolat, un punct. Astfel se poate compune un mesaj în alfabet morse.

„Robert și Pierre, care citesc curent morse, vor fi desigur izbiți și vor înțelege, dacă descoperă frânghiuța asta a mea...

„Să încercăm... Numai să am timp destul înainte de întoarcerea lui Alvarez.

Ridicând frânghiuța de jos, Jac începu în grabă să-și compuie mesajul. Mai întâi trei linii, separate de către două puncte, compunând semnalul de apel pentru a marca începutul mesajului; apoi, continuând a reprezenta liniile și punctele prin noduri, exploratorul formă cuvintele următoare:

„Prizonier, merg spre cetatea sfântă, urmați urmele roșii. — Jac".

Nu compusese încă decât primele două litere ale numelui său, când auzi afară sunetul unui pas ușor. Adunând repede frânghia, o aruncă într'un colț. Era timpul. Alvarez se întorcea.

— Plecăm sennor, spuse Peruvianul. Fii bun și mă urmează.

In aceeași clipă, bucătăreasa indiană pătrunse în camera vecină ca să adune obiectele pe care dorea să le ducă cu ea.

— Pot, dacă dorești, spuse Alvarez, ieșind cu exploratorul, să pun să fii dus cu litiera.

— Nu, prefer să umblu, spuse Jac, care avea nevoie să fie liber în mișcările sale, pentru a-și pune planul în aplicare.

„Numai, se gândi el, dacă Robert și Pierre ar găsi frânghiuța și ar înțelege **quipus**-ul meu.

Soarele dispăruse la extremitatea defileului într'o curmătură a munților

grandioşi. Câteva minute încă, şi totul avea să fie înecat în umbrele nopţii.

Păstorii bandei împinseră înainte turma de lama. Animalele nu mergeau decât în silă, nu le sta în obicei să facă drumul noaptea, le plăcea să se culce odată cu soarele.

Un ţap bătrân mergea în frunte. Lâna îi era cenuşie de praf, dar fruntea lui semeaţă era împodobită cu pene roşii; mersul îi era grav, plin de ifos. Avea aerul unui patriarh, conducându-şi tribul.

Alvarez mergea lângă Jac iar în urma lor venea restul bandei, vreo douăzeci de bărbaţi şi de femei, cu feţele bronzate, cu ochii lucitori şi vicleni.

Trupa continua să meargă pe anticul drum al Incaşilor. Noaptea căzuse deabinelea. Fără ca să se simtă, Jac îşi aplecă plosca şi făcu să curgă câteva picături.

Nimeni nu observase micul său manej, pe care-l reînoi la două sute de paşi, atâta vreme cât banda rămăsese pe drum.

După o oră de mers repede, unul din conducătorii de lama, care mergea în frunte, scoase un strigăt gutural şi-şi împinse turma dincolo de drum, printre mărăciniş şi stânci.

Urmă un moment de dezordine.

Oamenii trebuiau să dea în lături mărăcinişul şi să sară din piatră în piatră, ca să treacă.

Jac socoti de cuviință să nu cruțe deci picăturile roșii care înlocuiau pietricele albe ale lui Princhindel, căci amicii lui trebuiau să poată să regăsească fără de greutate locul unde trupa părăsise drumul.

Mersul se continuă anevoie, timp de vreo zece minute, printr'un haos de stânci, apoi banda se strecură printr'o crăpătură care se deschidea ca un fel de ușă, în zidul râpei, și care părea de nepătruns.

Aici Jac putu cruța lichidul roșu, cu care-și umpluse plosca și a cărui provizie cam ajunsese pe fund, căci odată intrați în defileu, nu se mai puteau înșela în privința drumului.

Luna strălucea dar lumina ei abia de pătrundea în culoarul stâncos. Oamenii, cari uneori trebuiau să umble bâjbâind, purtau de grijă să scoată, din când în când, strigăte înăbușite prin care se călăuzeau unii pe alții.

„Niciodată n'am fi putut descoperi trecătoarea aceasta" își spuse Jac.

Fundul defileului se ridica în pantă repede și, ici și colo, când înclinarea devenea prea repede, erau crestate trepte mari, a căror regularitate părea că arată intervenția omului.

Jac nu se mai îndoia că era pe drumul tainic ce ducea la cetatea sfântă a Incașilor. Acest defileu, cu pământul bătătorit, treptele acestea rustice, făceau parte din urmele încă necunos-

cute ale strălucitoarei civilizații a împăraților soarelui.

Jac zări deodată, în fața lui, între pereții stâncii, terminați brusc, cerul împodobit de întreaga splendoare a lunii. Defileul părea că se deschidea în gol.

Indienii care mergeau în cap și turma de lama își proectară pe rând siluetele în tăietura luminoasă și dispărură ca înghițiți.

Când Jac, mergând mereu lângă Alvarez, scoase o exclamație de admirație.

Alvarez, care dela plecare nu rostise un cuvânt, se opri ca să arate tovarășului său vastul circ la marginea căruia ajunsese trupa și ale cărui pante se aplecau vertiginos până'n adâncimi, tapisate de o vegetație abundentă.

—E frumoasă țara mea, spuse Indianul. Află, sennor, că nici un om cu pielea albă n'a pus vreodată aici piciorul. Ești primul din rassa d-tale care trece această poartă.

Dar amintește-ți de cuvintele mele. O să coborâm în fundul circului. N'ai să mai ieși niciodată dacă nu ești demn de favoarea pe care ți-o acord.

— Ia-mi mâna, sennor Alvarez, și spune-mi dacă tremură, răspunse Jac. Doresc să nu nutrești împotriva mea gânduri rele cum nici eu nu nutresc împotriva d-tale.

„Pot să-ți citez celebra maximă a regelui vostru profet Pașacutic: „Acel

care e indvidios pe oamenii cinstiți găsește în ei pricina peirii sale, cum vedem că păianjenul trage otravă din cele mai frumoase flori".

„Comparația lui Pașacutic e lipsită de exactitate în ochii zoologiștilor moderni, dar noi îi înțelegem îndeajuns sensul pentru a trage amândoi o învățătură din ea.

Harul și ocrotirea lui Inti coboare asupra celui ce posedă graiul și știința străbunilor noștri! urmă grav Alvarez.

Și își reluă mersul.

Trupa cobora acum printr'un labirint de stânci, prin care Jaç nu deosebea nici-o aparență de drum făcut.

Exploratorul reîncepu să răspândească picături de vopsea roșie. Dar își dădu deodată seama, cu necaz, că ploșca îi era goală.

Presupunând că prietenii săi ar reuși să dea de urma lui până aici, nu vor mai găsi apoi, ca să-i călăuzească, decât urmele nesigure lăsate de picioarele oamenilor și animalelor.

Banda făcu aproape două ore ca să coboare în fundul circului. Ajunsă pe un teren descoperit, nimerit pentru instalarea unui camp, Alvarez dădu semnalul de halt.

Erau aproape șase ore decând umblau.

Indienii se grăbiră să construiască adăposturi făcute din crăci și Alvarez oferi unul oaspetelui său.

— Odihnește-te, sennor Lasserre, trebuie să fii obosit după emoțiile zi-

lei de eri și după marșul zilei de azi. Recapătă-ți puterile, vei avea mare nevoie de ele, ca să mergi până la capătul acestei aventuri.

Puse să i se dea un ponșo lui Jac, care se întinse pe un pat de ierburi uscate și, realmente istovit, căzu îndată într'un somn adânc.

8.

Soarele, ițindu-se pe după creasta munților ce formau îndrăditura circului, își trimese săgețile de raze pe adăpostul de frunzet în care Jac încă mai dormea și, pătrunzând prin rărituri, îi căzu pe pleoape.

Exploratorul se trezi cu membrele încă obosite, se întinse, făcu o sforțare ca să recapete conștiința realității, pe care visele o transfiguraseră, și se ridică pe jumătate sub acoperișul de frunziș.

Niciun zgomot nu răsuna în dimineață. Jac se mira că nu mai aude behăitul cu care salutau, de obicei, animalele apariția soarelui, nici vocile, nici pașii Indienilor.

Toată lumea să fi dormit încă?

Deodată se ivi în memoria lui Jac impresia pe care o resimțise cu câteva zile înainte, când observase, la trezirea lui, că Indienii misiunii dezertaseră. Cuprins de bănueli, se repezi afară.

Nimeni! Nici-o ființă vie! Alvarez, Indienii lui, turma lui, totul dispăruse.

Ce voia să 'nsemne asta? Dacă Peruvianul avusese de gând, dela început, să părăsească pe arheolog în plin pustiu, dece-și mai dăduse osteneala să-l facă prizonier și să-l conducă până aici?

După ce se hotărâse să-l călăuzească până la cetatea sfântă, își schimbase deodată părerea? Dar nimic nu părea să justifice o astfel de teamă.

Neputându-și crede simțurilor, Jac rătăci câteva minute încoace și încolo căutând, la marginea campamentului, urma tovarășilor săi dispăruți.

Totuși se gândea și-și amintea anumite cuvinte, încărcate cu o anumită amenințare enigmatică, pe care Alvarez le rostise în timpul mersului nocturn.

— O să coborâm în fundul acestui circ, dar nu vei mai ieși din el niciodată dacă nu ești demn de protecția zeilor noștri.

Da, totul devenea acum limpede pentru Jac; Alvarez, acest misterios personaj, nu declarase că-și va supune prizonierul la niște încercări grozave?

Lăsase să se înțeleagă că cobora din Incași, că domnea ca atare asupra unui domeniu unde până acum încă nu pătrunseseră oamenii albi.

„Vasăzică, vicleanul și-a făcut gustul să mă rătăcească într'un labirint și să-mi spună par'că:

—„Iacă, descurcă-te acum! Dacă ieși, înseamnă că ocrotirea lui Inti este asupra ta...

„Cel puțin mi-o fi lăsat animalul ceva de îmbucat?

Jac se liniști curând în privința aceasta. Găsi lângă adăpostul lui o gamelă care conținea niște păsat de mălai amestecat cu carne tocată și, în afară de asta, și **șișa.**

— Asta ar putea fi deajuns pentru o zi, două... Dar mi-au luat revolverul, nu mai am nici-o armă. Dacă s'ar întâmpla să mă pomenesc față 'n față cu un jaguar, nu voi avea, ca să mă apăr, decât forța magnetică a privirii mele...

In afară de asta, totuși, situația nu e chiar atât de tragică. Nu am eu puterea de a mă întoarce înapoi, de a merge în întâmpinarea lui Robert și a lui Pierre, care sunt, desigur, în căutarea mea și poate chiar pe urmele mele?

Cum se gândea la soluțiunea aceasta, căută mașinal din privire drumul pe care coborâse trupa în circ și constată, cu neliniște, că nu-i va fi poate chiar atât de ușor să regăsească trecerea.

Stâncile care formau îngrădirea circului semănau toate între ele. Chiar orientându-se după amintirea pe care o avea despre poziția lunei la ora în care el trecuse defileul, Jac nu era în stare să fixeze locul acestei ieșiri.

De toate părțile, pantele erau formate din uriașe năruituri de stânci, în mijlocul cărora arheologul putea rătăci ceasuri și ceasuri făcând numeroase ascensiuni periculoase înainte de a nimeri calea.

— Drace! Iată momentul de a invoca protecţia lui Inti, mormăi arheologul. Senorul Alvarez, stră-strănepot al acestei puternice divinităţi, mi-a jucat, pe cât se pare, un renghi cam urât. Mare noroc am să am dacă n'am să-mi las oasele în fundul găurii ăsteia blestemate...

„Ia să vedem!... Dacă Robert şi Pierre mi-au găsit **quipus**-ul în căsuţa cea mică şi i-au descifrat sensul, n'au putut porni la drum decât azi dimineaţă, la ivirea dimineţii.

„In cel mai bun caz nu vor fi aici înainte de şapte sau opt ore. Am deci tot timpul să explorez circul. Dar trebuie să le las un semnal ca să-i călăuzesc, dacă, din fericire, izbutesc să ajungă până la ieşirea din defileu.

Jac rupse o cracă lungă, o desfrunzi şi o înfipse în pământ, în centrul locului gol pe care campase ceata, îşi agăţă de vârful ei haina, apoi petrecu un băţ orizontal prin mâneci dând semnalului acestuia improvizat aspectul acelor sperietori grosolane pe care le ridică adesea ţăranii prin ogoare.

După ce termină, arheologul se gândi că ar fi cuminte să-şi procure o armă. Şi şi-o improviză curând cioplindu-şi cu cuţitul un ţăpuş sdravăn şi bine ascuţit la vârf.

— Fără îndoială că dac'aş fi atacat de un jaguar, greu i-aş veni de hac cu o armă atât de primitivă. Dar tot e mai bună ca nimic.

„Omul preistoric nu era câtuşi de

puțin mai bine prevăzut când porneа la luptă cu ursul cavernelor... Mi-aș putea chiar face rost de o secure de piatră sau de vreun arc cu săgeți, dar asta mi-ar cere prea mult timp; n'am decât să aștept când mi-o deveni absolut necesar.

Jac întreprinse atunci o recunoaștere pentru a încerca să regăsească drumul pe care venise. Avea grijă să deseneze, din loc în loc, mici cruci cu pietre ca să nu riște să se rătăcească la revenire.

Exploră astfel multă vreme labirintul de stânci dar, precum se și temuse, nu descoperi ieșirea defileului.

Pretutindeni culmile stâncoase se terminau prin pereți colțuroși care nu ofereau nici cea mai mică trecere. Era cașicum peretele stâncos s'ar fi închis în urma lui Alvarez și a trupei sale.

Jac, destul de descurajat, coborî iar la campament.

„Hotărât lucru, m'am băgat într'o afacere proastă. Dacă prietenii mei nu mă regăsesc, sunt pierdut deabinelea... afară dacă nu adopt a doua soluție, și care înseamnă să pătrund până'n inima cetății sfinte.

„Atunci Alvarez, scoborîtorul Incașilor, mă va privi ca pe un personaj sacrat, trimis de însuși Zeii, și mă va lua sub protecția lui...

După ce îmbucase în silă, începu să exploreze împrejurimile campamentului, în căutarea urmelor pe care banda trebuie să le fi lăsat plecând. Dar, fie că nu

era exersat în acest fel de investigații, fie că Indienii luaseră mari precauțiuni pentru a-și șterge urma, arheologul se străduí zadarnic.

Descurajat, reveni spre campul lui, deasupra căruia îi flutura haina-sperietoare, când auzi un fel de sforăit scurt, urmat de un mare zgomot de crăci și de frunziș strivit, care dovedea prezența unui animal mare, un jaguar, după toate aparențele.

Sgomotul venea dela un desiș prin care trecuse și Jac, ca să se întoarcă la adăpostul lui.

Exploratorul se aruncă repede înapoi și așteptă, cu țăpușul lui ascuțit spre locul suspect.

Un baston ca să lupți cu un jaguar! Jac nu-și făcea iluzii asupra valorii unei astfel de arme.

Nu se bizuia, ca să scape de moarte, decât pe sângele lui rece, pe teama pe care ar putea-o inspira fiarei. Jaguarul nu-i mai puțin de temut decât un tigru și nu e ușor de intimidat.

Jac se ținea încordat, cu privirea ațintită asupra mărăcinișului, pe care-l mișcându-se la trecerea animalului. Și acesta îi apăru deodată cu blana lui galbenă și cu pete, cu fruntea lui turtită, cu urechile scurte, cu botul mare.

Jaguarul se opri zărindu-l pe om, și-l privi țintă, cașicum ar fi vrut să-și măsoare adversarul pe care hazardul îl punea pe neașteptate în fața lui.

Timp de câteva clipe, omul și anima-

lui își probară, unul față de altul, puterea și privirile lor.

Fiara fu aceea care dădu primul semn al oboselii. Întoarse încet privirea, clipind din ochi, o labă ridicată, botul contractat de furie, și făcu să se audă un răget surd care traducea totodată și furia și voința de a-și speria adversarul.

Animalul șovăia, nu era încă învins. Era ispitit să fugă, dar știa că retragerea nu e întotdeauna cel mai bun mijloc de a scăpa de primejdie și se întreba dacă n'ar fi mai bine să treacă la atac.

Imobilitatea omului, care-l intimidase la început, începe să-l liniștească. Cu gâtul întins, cu capul lipit de pământ, își îndreptă din nou privirea asupra lui Jac, sforăind zgomotos, și ghiarele lui frământară pământul ; își arcui șira spinării în sus, se adună încordat, gata să sară.

Jac strângea tot mai tare țăpușul, hotărît să nu piară fără a combate, simțind bine totuși că lupta va fi inegală.

Jaguarul scoase un răget mai furios și mai amenințător, și... o detunătură răsbubui. Felina făcu un salt, căzu, se rostogoli pe loc, se ridică și, luând-o la fugă, dispăru, târându-se în cel mai des tufiș.

In aceeași clipă, Robert și Pierre se năpusteau pe locul descoperit unde se desfășurase drama aceasta rapidă.

— Bravo ! exclamă Jac, în culmea fericirii. Sosiți la timp, dragii mei prieteni ; fără de voi eram pierdut !

Robert, cu carabina în mână, observa mărăcinișul prin care-și croia cale jaguarul. Sta gata să-i facă de petrecanie animalul dacă mai găsea un bun prilej să-l vizeze.

Jac îi puse mâna pe braț.

— Lasă-l! Nu mai e primejdios. E inutil să mai stricăm un al doilea cartuș. Muniții**le** noastre sunt prea prețioase... Și apoi mă gândesc la un lucru.

Să ne întoarcem la campament, am putea să ne odihnim vreo cinci minute și să ne sfătuim...

Imi închipui că trebuie să fi găsit acolo înștiințarea mea, făcută dintr'o frânghiuță cu niște noduri, și că ați fost călăuziți până aici prin vederea hainei mele, atârnate pe o prăjină.

Intr'adevăr, Robert și Pierre, nevăzând pe prietenul lor revenind, porniseră în căutarea lui, exploraseră căsuța lui Alvarez, descifraseră **quipus**-ul lui Jac și, pornind din nou la drum decum mijiră zorile, fură nespus de fericiți când descoperiră urma însemnată cu picăturile de vopsea roșie.

După ce prietenii se puseră în curent unii pe alții cu aventurile lor, Jac observă :

— Voi încă nu bănuiți că suntem aici în fundul unei adevărate închisori. Ați ajuns până la mine grație semnalului pe care l-am expus vederii voastre. Totuși vă desfid să mai regăsiți deschizătura prin care ați pătruns în circul acesta.

Cum prietenii săi protestau, Jac le povesti zadarnicele lui sforțări pentru a face cale întoarsă.

— Nu spun că după lungi zile de cercetări nu am sfârși totuși prin a regăsi ieșirea dar, pentru moment, cred că cel mai bun lucru ce am avea de făcut, dacă sunteți hotărîți ca și mine, să încercăm să pătrundem până'n sanctuarul Incașilor...

Mi-a venit o idee : un animal rănit, dacă nu e rănit mortal, caută să pună cea mai mare distanță între vânător și el. Jaguarul nostru nu se va abate dela această regulă.

Deci, dacă-i luăm urma, avem oarecare șansă de a descoperi, grație lui, un drum pentru a ieși din circul acesta.

Fără îndoială, s'ar putea ca după vreo câteva sute de metri de aici să dăm de cadavrul lui ; însă dacă-i rămâne destulă putere, ne va călăuzi poate până'n inima țării necunoscute, pe care visam s'o vizităm.

Cei trei prieteni căzură la învoială. Planul lui Jac fu adoptat și, după ce luară în grabă ceva deale gurii, mica trupă porni la drum.

Urma jaguarului nu era prea greu de descoperit, după crengile frânte sau îndoite, după ierburile culcate, după amprentele ghiarelor pe pământ și după petele de sânge pe care fiara rănită le lăsase în urma ei.

Dar cum ea străbătea desișuri de nepătruns sau terenuri haotice, arheo-

logii trebuiau să se dedea, ca s'o urmeze, unei gimnastici istovitoare.

Fură cei puțin răsplătiți de osteneala lor, căci după ore de mers și după multe înconjururi, se pomeniră la ieșirea unui canion în fundul căruia șerpuia un mic firicel de apă.

Acolo, urmele animalului rănit deveneau indistincte pe pământul neted al stâncilor. Asta însă nu mai avea nicio importanță: exploratorii se simțeau siguri că sunt pe calea cea bună.

11.

Luna nu răsărise încă și domnea o umbră deasă în fundul canionului. Istoviți de o lungă zi de sforțări, arheologii, la căldura zilei, făcuseră halt la intrarea unei mici peșteri care le oferea un adăpost natural. Își mai astâmpărară foamea cu câteva bucăți de lama afumate.

Acum, înainte de a adormi, își mai schimbau între ei părerile, ciulind mereu urechile spre zgomotele de afară.

— Auziți, spuse deodată Jac, acest fel de urlet amorțit.

Se auzea, într'adevăr, când și când, un horcăit slab, care semăna și a mieriăit.

— E, reluă Jac, jaguarul nostru care geme în agonie, pe aici pe aproape.

— Asta nu trebuie să ne turbure somnul, spusa Pierre. Nu mai avem ce ne teme de el.

Conform regulilor prudenței pe care aveau obiceiul să le respecte, exploratorii se hotărîră să facă de veghe, pe rând.

Jac, care era cel mai puțin obosit, luă primul în primire paza.

Văzu luna ridicându-se tocmai în prelungul canionului, care se află deodată scăldat într'o lumină dulce, destul de vie totuși pentru a desprinde toate amănuntele priveliștii.

Inarmat cu carabina pe care i-o predase Robert, Jac rămase chircit un timp la intrarea grotei, observând stâncile care se înălțau spre cer, ca niște ziduri sau niște coloane imense, și ascultând vaierul furios pe care-l scotea jaguarul, din când în când.

Apoi se ridică, făcu câțiva pași urcând spre canion, în al cărui fund răulețul se împodobea cu reflexele argintate ale lunii. Se aștepta să zărească zăcând acolo, animalul rănit.

Cum se rezema cu mâna de parapet, ca să treacă un bolovan, simți un bloc clătinându-se sub mâna lui.

Se opri, intrigat, și încercă să-l împingă și mai tare; blocul se clătină, descoperind o deschizătură, un fel de poartă în stâncă.

Dincolo de poarta aceasta, care părea naturală, Jac zări primele trepte ale unei scări, sub cer deschis, pe care cădea puțintel din lumina lunei, reflectată de o stâncă ce înainta atârnând.

După ce observă totul un moment,

se întoarse la peșteră și-l trezi pe Robert.

— Preia paza în locul meu, am găsit o trecătoare care ar putea, prea bine, duce la cetatea sfântă a Incașilor.

La început Robert nu voi să lase pe prietenul lui să pornească singur în recunoașterea drumului pe care-l descoperise.

— Ai să cazi iar în puterea Indienilor, spuse el.

— In cazul acesta, Alvarez ar considera, probabil, că am triumfat asupra încercărilor la care m'a supus. Dar am să fiu cu grijă și cred că are să-mi fie mai ușor să trec nezărit noaptea decât ziua.

— Atunci să plecăm câteși trei.

— Nu, experiența ne-a dovedit că e mai bine să nu riscăm să fim prinși toți trei deodată.

Robert mai protestă puțin, apoi se lăsă convins și Jac, schimbând carabina cu revolverul, se aventură în ceea care părea să fie un drum secret, datând din epoca Incașilor.

Urcă o scară de vreo sută de trepte, cioplite în stâncă, cu platforme din loc în loc, și trecu trei porți care ar fi fost ușor de închis sau de apărat.

Inainta cu băgare de seamă, temându-se mereu să nu vadă ivindu-se un inamic. Totuși nu se ivi vreo întâlnire neplăcută și, sosit în capătul de sus al scării, după ce trecu o ultimă poartă, descoperi un spectacol uimitor.

Era, într'adevăr, într'un vast cazan,

format dintr'o îngrădire naturală de stânci sau poate construite de mână omenească, care înconjura niște clădiri, parte în grupe, parte izolate.

„Cetatea sfântă, își spuse Jac în culmea bucuriei. Am descoperit taina Incașilor!

Clarul de lună era destul de luminos pentru a-i desvălui caracterul general al unei arhitecturi bine cunoscute de un savant ca el.

Mari scări drepte, linii rigide, ziduri fără de ferestre, uși mai înguste sus decât jos.

Cutoate că erau ici și colo unii pereți năruiți, totalul era destul de bine conservat. Orașul acesta, a cărui existență rămăsese necunoscută, nu suferise ca celelalte vestigii ale unei civilizații dispărute, prădările cuceritorilor; nu se smulseseră pietrele, una câte una, ca să se clădească case moderne.

Ceeace atrăgea în deosebi privirile lui Jac era, în centru orașului, un edificiu mai vast decât celelalte și care, singur, poseda un acoperiș. Se poate ca acoperișul acesta să fi fost reconstruit sau poate întrebuințat în decursul vremilor, căci paiantele de lut de care se serveau Quinșuașii n'ar fi putut rezista dinteiui vremurilor.

Și ceeace izbea în primul rând privirea era un foc care ardea în centrul terasei, aruncând spre cer o flacără înaltă, vie.

Jac nu se îndoia că Alvarez ar fi aici

cu banda lui, gata să prezideze poate vreo antică cermonie.

Pentru moment văzuse destul.

— Cobor la grotă, se hotărî el. Am ajuns la ţintă şi nu e momentul să fim prinşi.

Incepu să coboare treptele din fundul ciudatului culoar, scobit ca o tranşee dealungul stâncii.

Se simţea neliniştit, căci de fapt, era într'o adevărată capcană : dacă ar fi urcat Indienii în momentul acela, n'ar fi ştiut cum să le scape.

Totuşi ajunse fără de accident la tovarăşii lui.

— Am găsit cetatea sfântă, anunţă el pe Robert. Suntem aci în faţa unei intrări secrete, şi, colo sus, ultimii depozitari ai religiei Incaşilor se pregătesc, pe cât pare, pentru o mare ceremonie.

— Probabil, exclamă Robert, căci suntem cam pela solstiţiul de Iunie, care pentru latitudinea aceasta corspunde cu începutul iernii. Asta nu-ţi spune nimic, Jac ?

— Zău, ai dreptate, este data marei serbări a soarelui, Hatum Raymi, pe care Incaşii de odinioară o serbau în fiecare an şi care dădea loc la manifestaţii grandioase.

N'ar fi totuşi rău, spuse Jac, să ne odihnim puţin, căci mâine va fi pentru noi o zi mare, şi trebuie să fim bine dispuşi ca să profităm din plin de victoria noastră.

Robert se înveli din nou în ponşul lui şi adormi.

După două ore, Jac, înlocuit de către camaradul său, căzu îndată într'un somn adânc.

Creerul lui, surexcitat de aventurile extraordinare ale zilelor precedente, evocă în vis tablouri din vechea împărăție a soarelui. Jac se pomeni transportat deodată cu cinci sute de ani în urmă, în marea cetate a Incașilor, Cuzco, capitala lor politică și religioasă.

Pătrunse în templul soarelui în care o mie de fecioare, consacrate divinității, aveau misiunea să întreție, ziua și noaptea, focul sacru. Zidurile templului dispăreau sub podoabele de aur și de argint; aleile care duceau la sanctuar erau pavate cu metal prețios.

Potirele, ibricele, amorfele aghiasmatarele, vasele rituale de tot soiul, cele mai mici unelte, erau numai de aur sau argint.

Iată pe Inca, suveran atot-puternic, dumnezeu pe pământ, care pătrunde în templu, urmat de mărimile împărăției sale. A coborît dintr'o litieră de aur, în fața porții templului; haina lui, țesută din cea mai fină lână de vigonie, e bogată în culori și împodobită de-o risipă de aur și pietre prețioase.

In cap poartă **lantu,** un fel de turban împodobit cu ciucuri roșii și cu două pene de **coroquenque,** pasăre rară cu pene bogate, comparabilă numai cu pasărea paradisului.

Fiul său mai mare, moștenitorul legitim, merge lângă el; poartă un lantu tivit cu galben.

In urma lor, prinţii împărăţiei, care aparţin familiei Incaşilor, fac suveranului un cortegiu impozant.

Nu se văd pretutindeni decât rochii de purpură sau de şafran, pietre scânteietoare, coliere, cordoane sau brăţări de aur şi de argint.

O mulţime de adoratori se îmbulzesc în tinda templului şi se prosternează la trecerea omului zeu.

Un cor de numeroase voci cântă un imn monoton susţinut de o orchestră de tobe, de cornuri de scoici, de flaute cu cinci note şi de trâmbiţe.

Villa imu, marele preot, s'a înclinat în faţa împăratului şi îi întinde o oglindă iar oglinda aceasta e concavă.

Inca o înfăţişează soarelui, care-şi revarsă razele printr'o deschizătură a acoperişului. Concentrează lumina şi căldura astrului, le îndreaptă asupra acoperişului. Acesta se învâlvorează, transmiţând focul micului rug de ierburi şi crengi, pregătit de preoţi.

Atunci, depe toate gurile se înalţă un imn de recunoştinţă către zeul care luminează şi încălzeşte, care dă rod câmpiilor, ogoarelor şi pomilor şi face să crească turmele.

Un tânăr călereţ, cu fruntea încinsă de flori de **şihuahua,** înalţă stindardul Incaşilor, pe care se desfăşoară curcubeul, emblema rasei.

Răsună trompete, tobele duduie şi afară, în tot oraşul, unde strigătorii se

grăbesc să vestească minunea, norodul delirând de bucurie, chiuie.

10.

— Trebuie, spuse Pierre, să găsim un mijloc de a ne face o intrare senzațională în orașul sfânt, ca prin asta să isbim imaginația Indienilor; atunci ne vor lua cu adevărat drept niște trimiși ai Zeilor.

Incă sub impresia minunatului său vis, Jac sta gânditor.

In tăcerea canionului, unde soarele, răsărind, își strecură lumina, gemetele furioase ale jaguarului rănit se mai înălțau, când și când.

— Animalul ăsta are în el șapte vieți, murmură Robert. L-am atins totuși în plin corp, și glontele meu trebuie să-l fi străpuns dintr'o parte în cealaltă.

— E ca și pisicile, pe care trebue să le omori de nouă ori, după spusa Englezilor, ca să fii sigur că sunt moarte, spuse Pierre.

După o tăcere, Jac exclamă deodată:

— Ei bine! Am o idee!

— Firește! spuse Pierre cu admirație și amuzat. Tu ești o mașină care fabrică idei. Vorbește, că noi te ascultăm cu toată stima ce se datorește unui geniu.

— Dacă mă iei peste picior, nu mai spun nimic.

— Sunt sincer, pe cuvântul meu de

onoare. Hai, nu mai face nazuri, și expune-ne ideea ta.

— Dac'am face o intrare triumfală în Cetatea Sfântă, sub conducerea jaguarului ? Ce credeți, n'ar fi senzațional ?

— Admit... Dar nu văd...

— Așteaptă. Imi expun planul.

Pirre ridică mâna.

— Dă-mi voie să mă așez comod, căci vreau să pot fi atent, ca să nu îmi scape nimic din plăcerea de a te auzi.

— Jaguarul e, fără îndoială, grav rănit, altminteri ar fi fugit mai departe, simțindu-ne pe-aproape prezența. N'aș fi surprins totuși, dac'ar mai avea destulă putere ca să se târască pe o anumită distanță, ba chiar să se apere, dacă s'ar vedea hărțuit.

— Cât despre asta, spuse Pierre, ar trebui să fiu nebun să mă duc să-l sgândăr în ascunzătoarea lui.

— Totuși, întâmpină Jac, tocmai asta vom face dacă adopți planul meu !

— Cum ?

— Propun să speriem fiara, ca s'o ademenim în pasajul secret care duce la sanctuarul Incașilor, și s'o gonim înaintea noastră până'n oraș, unde vom cădea astfel în plină ceremonie, călăuziți, întocmai ca zeii, de prințul junglei.

— Nu-i rău, spuse Robert. Rămâne de știut dacă jaguarul mai are destulă viață ca să îndeplinească isprava asta, sau dacă nu i-a rămas prea multă ca să

ne atace. Presupune că s'ar întoarce împotriva noastră.

— Atunci am fi siliți să-l omorîm, firește; nu pot făgădui că planul meu va izbuti, dar merită să fie încercat, căci în caz de succes, triumful nostru va fi răsunător.

— Fie! Să 'ncercăm dar.

— Tu, Robert ai să te postezi la intrarea scării secrete, deacurmezișul canionului, pentru a împiedica pe jaguar să coboare din nou spre circ, de unde am venit. Ai să iei carabina, dar nu trage decât în caz extrem, căci dacă ne sacrificăm personajul principal, nu vom mai putea juca piesa...

Pierre și eu, vom urca mai sus în canion, silindu-ne la început să nu turburăm fiara rănită și vom trece dincolo de punctul unde a căzut, ca să-i tăiem trecerea la deal.

Pierre va ține revolverul, ca să intervie în caz de primejdie grea; eu voi avea țăpușul meu și mă însărcinez să împing cu el animalul până la intrarea secretă.

— Aprobat! spuse Pierre.

Și întorcându-se spre Robert, întrebă:

— Ce crede șeful misiunii?

— Șeful aprobă și el, și crede de cuviință să exprime, încă odată, felicitări prietenului nostru.

— Nu mă lăudați înainte de a fi dus totul la bun sfârșit, spuse Jac modest.

Arheologii porniră îndată, zeloși, la executarea planului, care avea să le îngăduie să apară într'un chip atât de

avantajos în cetatea sfântă a Incaşilor.

Jac şi Pierre o luară binişor în susul canionului, săpat ca un gang prin masivul stâncos.

La câţiva metri deasupra punctului unde se termina scara secretă a cetăţii sfinte, zăriră jaguarul, culcat într'o scobitură. Animalul zăcea pe o rână, cu labele întinse, cu capul rezemat de stâncă.

Când exploratorii trecură prin faţa lui, ridică deodată capul, lăsă să-i scape un scurt răget de mânie şi se încordă, cu labele îndoite sub el.

— Mai are viaţă, spuse Pierre.

— Deci, avem şansa să mai triumfăm, răspunse Jac. Unde e viaţă, e şi speranţă !

Ascultă, vreau s'o fac pe fiară să iasă din gaura ei, sâcâind-o cu ţăpuşul meu. Tu să te ţii lângă mine, cu revolverul în mână ; dar nu tragi decât dacă-ţi dau eu semnalul strigând : foc !

Jaguarul era asediat, Robert barându-i drumul de vale iar Pierre ameninţându-l la deal.

Jac, cu ţăpuşul întins, înaintă spre animal care, văzându-l venind, se ridică pe picioarele de dinainte şi răcni, deschizând un bot enorm, înarmat cu colţi formidabili, apoi se târî înapoi cu preţul unor sforţări penibile, partea de dinapoi fiindu-i pe jumătate paralizată.

Era vădit în neputinţă de a se năpusti, şi Jac se simţi stăpân pe situaţie.

Dintr'o lovitură a vârfului, exploratorul făcu ca fiara să se mute din vizu-

na ei. Furios dar neputincios, jaguarul se trăgea mereu înapoi din fața vrăjmașului său, părând uneori că vrea să se năpustească, dar recăzând fără de putere pe stâncă.

La urmă, fiara făcu stânga împrejur și se tărî atât de repede cât îi îngăduia rana, ca să se sustragă hărțuielilor lui Jac.

Robert o văzu sosind și începu să scoată tot felul de chiote și agitând brațele, ca s'o sperie.

Impresurat, jaguarul șovăi, neștiind încotro să se îndrepte, îndreptând ba spre Robert ba spre Jac botul lui răcnitor.

Jac îl înțepă pentru ca să-l gonească spre scara secretă.

Intr'o sforțare disperată, fiara se ridică, repezindu-și spre el ghiarele. Jac abia avu timpul să se arunce înapoi și se răzbună lovind cu putere în cap pe jaguar, care reîncepu să bată în retragere și porni, așa cum voiau exploratorii, pe scara secretă a cetății Sfinte, tot urmând să-și exprime furia prin răcnete înspăimântătoare.

— Ura! Victoria e cu noi! exclamă Pierre.

Acum nu mai aveau decât să urmeze animalul, care fugea târându-se pe o anumită distanță când își zărea dușmanii, se oprea apoi istovit și aștepta să fie din nou amenințat ca să se târască mai departe.

Precedată de această ciudată avangardă, mica trupă ajunse astfel vârful

scării și jaguarul, găsind un spațiu liber, se năpusti înainte.

Robert, Jac și Pierre se opriră privind orașul în ruină ce se întindea dinaintea lor.

Templul pe care Jac îl observase în timpul nopții era înconjurat de o mulțime de mai multe sute de Indieni, unii îmbrăcați în pânză neagră sau în poncho, alții gătiți cu tunici roșii sau galbene, în cap cu turbane împodobite cu pene, încărcați cu chimire, colane și brățări de metal prețios.

Pe estradă, focul pe care-l zărise Jac tot mai era aprins între coloșii de piatră.

Doi bărbați stăteau în centrul mulțimii, față'n față, iar partizanii lor în dosul lor, și păreau că se înfruntă în gesturi și cuvinte.

Erau și unul și celalt bogat învestmântați, cum ar fi fost niște Incași pe vremea puterii lor.

Dar abia dacă avură timp, Jac și prietenii lui, să surprindă tabloul acesta, pe care apariția jaguarului îl schimba subit.

Indienii se întorseseră și priveau cu o stupefacție amestecată cu groază animalul care se târa și răcnea în fața oamenilor albi.

Intimidată, nemaiștiind în care parte să bată în retragere, fiara se oprise și se mulțumea să răcnească, făcând sforțări supreme ca să se ridice pe labele ei.

Era sfârșită, răcnetele nu-i mai ie-

șeau decât frânte din gâtlej ; din când în când cădea jos, era aproape de a-și da sufletul.

Încă vreo câteva tresăriri, un ultim urlet, și jaguarul rămase nemișcat.

Atunci, îmbrățișând cu o privire mândră mulțimea buimăcită, Jac, urmat de tovarășii lui, înaintă, iar Indienii respectuoși, se dădură în lături ca să-i lase să treacă.

Robert și Pierre simțeau toată îndrăzneala atitudinii pe care o adoptase prietenul lor : unul din șefii indieni n'ar fi avut decât să dea un semnal pentruca membrii bietei mici misiuni arheologice să fi fost îndată masacrați, și n'ar mai fi fost niciodată vorba despre ei, nimeni n'ar fi fost în stare să descopere ce deveniseră.

Înțelegeau totuși că îndrăzneala lui Jac era singura șansă a succesului lor și ei nu șovăiau să riște, împreună cu el, totul pentru tot.

Intr'unul din cele două personaje bogat învestmântate și gătite cu pene-turi, care stăteau în centrul terasei din fața templului, și care păreau că se înfruntă, Jac recunoscuse pe José Alvarez.

Acesta era întors spre el și-l privea venind, cu o uimire amestecată cu admirație și cu teamă mistică totdeodată.

Hotărît să tragă cât mai mare folos din situație, Jac striga în limba quișua, destul de tare ca să fie auzit de toată mulțimea, dar adresându-se lui Alvarez :

— Sunt aici sub protecția lui Inti. Ja-

guarul trimes de el ne-a călăuzit, pe tovarăşii mei şi pe mine. Noi aducem pacea şi nu războiul.

Suveranii să fie buni şi îndurători cu supuşii lor, adversarii să se împace, oamenii să se unească într'o dragoste universală pentru a aduce laude zeilor!

— Fii bine venit, trimis al celui Atotputernic! exclamă Peruvianul. Ai ieşit triumfător din toate încercările şi e un semn al misiunii tale divine. Cum să mai încapă îndoiala că eşti trimis de însăşi Inti, când intervenţia ta se produce precis în clipa în care avem nevoie!

Apropie-te şi judecă. Sub masca lui José Alvarez, Peruvian al secolului acestuia, sunt ultimul dintre Incaşi, scoborîtor al lui Huascar, care a fost victima conchistadorilor şi al fratelui său Atahualpa.

Rasa noastră asuprită nu s'a stins şi fiii soarelui s'au succedat, îndeplinind aci, în taina pustiului, riturile religiei lor.

Astfel, de patru secole încoace, ei mai domnesc asupra câtorva mii de supuşi credincioşi, fără de ştirea guvernului oficial al Perului.

Ei aşteaptă cu răbdare ora în care să proclame reînvierea patriei lor asasinate. Atunci împărăţia lor va renaşte şi lumea uimită va vedea deodată strălucind din nou marea civilizaţie a fiilor soarelui.

Cincisprezce dintre strămbunii mei şi soţiile lor sunt colo, în templu; aşezaţi

în jilțuri de aur și îmbrăcați în veșminte regale, își dorm somnul veșnic.

Preoții noștri i-au îmbălsămat și i-au transportat în sanctuarul acesta misterios pentru ca ei să nu împărtășească soarta vechilor împărați; cei ale căror moaște au fost profanate de cuceritori și aruncate în drum.

Eu sunt moștenitorul lor, și, ca și nefericitul meu străbun, mă numesc Huascar.

Vorbea astfel când personajul care sta în fața lui, îmbrăcat tot atât de bogat și păstrând aceeași atitudine majestuoasă, îl întrerupse, strigând:

— Tu ești Huascar, scoborîtorul lui Huascar, cum eu sunt Atahualpa, scoborîtor al lui Atahualpa, avem, și unul și celălalt, ca străbun comun pe Huayma Capac, care domnise ultimul înainte de năvălirea Spaniolilor.

Intocmai cum Huascar și Atahualpa aveau, acum patru sute de ani, drepturi egale ca să domnească asupra împărăției, astfel și azi noi, Huascar și Atahualpa, suntem egal îndreptățiți să revendicăm tronul Incașilor.

— Atahualpa nu era fiul unei prințese de rasă divină; nu putea deci pretinde, așa ca Huascar, să moștenească conducerea imperiului.

— Mama străbunului meu era regina din Quito; originea ei nu era nici mai puțin nobilă nici mai puțin divină decât cea a Incașilor.

Și întreb, cine avea mai multe drepturi să domnească, Atahualpa, care era

capabil să comande și să lupte, sau Huascar care trăia în moliciune și trândăvie, negândindu-se decât la căutarea plăcerilor.

Dar noul Huascar exclamă, indignat :

— Ai uitat, pare-mi-se, trădarea lui Atahualpa care, pentru a-și satisface ambiția, și-a predat împărăția unor aventurieri fără scrupule !

Atahualpa voi să vorbească la rândul lui, dar Jac ridică mâna în semn de potolire și spuse cu solemnitate :

— E o zi nefastă aceea în care fiii se ceartă pentru moștenirea părinților lor. Nu vă e rușine, când poporul vostru e în ruină, când își plânge comorile, puterea, credința pierdută, când e redus să caute cu spaimă pe pământul patriei sale ultimele urme aproape șterse ale anticei sale civilizații, nu vă e rușine să vă certați pentru dreptul de a salva memoria strămoșilor voștri !

Legea care stăpânește viața, fericirea, tot ce este nobil și mare, nu știți voi că e Dragostea ?

Iubiți-vă unii pe alții și orice speranță vă va fi îngăduită. Dar dacă ura secătuiește aspirațiunile voastre și sforțările voastre, o să vă înghită neantul.

Dacă vreți ca împărăția voastră să mai renască vreodată din cenușă, trebuie ca mai întâi să învățați legea iubirii, unirii !

Huascar, Incasul, cel pe care Jac îl cunoscuse ca Peruvianul Alvarez, sorbea ca iluminat cuvintele lui și excla-

mă aprobând, pe un ton de adâncă convingere și autoritate :

— Trimisul lui Inti a rostit cuvinte înțelepte. Suntem amenințați din toate părțile de primejdii grele, să nu mai adăugăm și pe aceea, și mai cumplită, a urii, a dezbinării !

Dar celălalt, Atahualpa, ridicând fruntea cu îngâmfare, protestă :

— Nu vreau să renunț la un drept : tronul străbunului meu — care e baza însuși a imperiului nostru. Mai bine războiul decât abdicarea ca un urmaș nedemn și laș !

Jac întinse spre răsvrătit o mână amenințătoare :

— In numele lui Inti rostesc judecata împotriva ta, care n'ai voit să auzi cuvintele divine. Nu se află decât un Inca aici, căruia toată lumea trebue să i se supuie și — — iată-l.

Sfârșind aceste cuvinte, Jac se întorsese spre Huascar.

Atahualpa rânji și spuse :

— Asta e judecată fără de valoare a unui judecător neputincios.

In aceeași clipă trase din cingătoare un paloș ce-l purta la coapsă și se năpusti spre Huascar.

Partizanii acestuia din urmă se repeziră, ocrotindu-și suveranul printr'un zid viu.

Atahualpa, șovăitor, se întoarse spre a arunca o privire asupra prietenilor săi ; aștepta ajutorul lor.

Indienii însă, îl priveau țintă pe Jac. Prezența trimisului Zeului-Soare îi inti-

mida. Cum să se răscoale împotriva poruncii divinității?

Atahualpa se vedea părăsit.

Atunci, exasperat împotriva acestui străin care intervenise atât de pe neașteptate ca să-i zdruncine prestigiul, voi să-l jertfească răzbunării sale. Se năpusti cu paloșul în mână ca să-și potolească furia în sângele acestuia.

Pierre și Robert înaintaseră lângă Jac și-l încadrară, gata să-l ajute la prima amenințare. Armele lor detunară în același timp.

Atahualpa se nărui, trăznit, la picioarele trimisului lui Inti, fără ca partizanii lui, cu desăvârșire subjugați, să facă cel mai mic gest ca să încerce să-l răzbune.

— Slavă lui Inti! strigă el, prosternându-se în fața trio-ului de exploatori. El și-a rostit voința față de poporul nostru, lovind în nenorocitul nostru frate, care asculta de îmboldurile spiritului rău. Îl plâng pe Atahualpa, răpăcit de orgoliu. Ridicați rămășițele lui pământești.

Și acum, ascultați vocea Stăpânului, care vrea să fiți uniți sub puterea mea. Prin mine veți cunoaște reînoirea; prin mine vă vor fi redate patria și credința străbună.

Pecând, la un semn al preoților, trupul lui Atahualpa fu dus de acolo, Huascar se întoarse spre altar, unde focul sacru ardea cu vâlvori și întinse brațele într'un gest de rugăciune.

— Slavă lui Inti, care ne luminează

și ne încălzește ! Slavă lui Inti care dă rod ogoarelor și câmpiilor și pomilor noștri și face să crească turmele noastre !

Și mulțimea extaziată repetă într'un singur glas :

— Slavă lui Inti !

11.

După o oră, arheologii fură conduși solemn într'o sală imensă, unde lumina zilei nu pătrundea decât prin trei uși, cu cercevelele oblice. Pereții erau tapisați cu plăci de aur. Mesele, scaunele, cu care era mobilată această încăpere, erau tot din aur.

— Toate astea fac milioane, spuse Pierre cu admirație. Păcat că nu putem lua câteva din podoabele astea, atârnate pe pereți.

— Noi nu suntem conchistadori, spuse Robert. Opera descoperirii făcută de ei ar fi fost grandioasă fără lăcomia lor, care a sluțit totul.

— Vasăzică, observă Jac, gânditor, toate tainele Incașilor nu sunt încă profanate. Rămâne cel puțin o cetate asupra căreia civilizațiile noastre moderne nu și-au marcat amprentele și în cetatea aceasta un templu care și-a păstrat bogățiile.

Înțeleg dece Alvarez Huascar a șovăit atât ca să admită străini în sanctuarul lui, dece a ridicat atâtea obsta-

cole în fața noastră și ne-a supus la încercări atât de aspre.

Dar era mai curând Alvarez, căci lepădase tunica, turbanul și podoabele lui Inca, spre a-și relua costumul de postav roșu și pălăria lui turtită. Și nu mai vorbea limba quinșua, ci spaniola.

— Îți datorez, sennor Lasserre, precum și amicilor d-tale, o recunoștință nemărginită, le spuse el grav. Fără de voi, nimic nu s'ar fi ales din ultimul sanctuar al Incașilor. Războiul civil ar fi spulberat ceeace năvălirile străinilor n'au distrus, încă.

Vă socotesc, deci, ca binefăcători ai supușilor mei și ai mei personali, și nu numai ca oaspeții mei ci ca niște prieteni foarte scumpi, ca pe niște frați care pot cere tot dela fratele lor. Vizitați în voie cetatea, cu palatele și templele ei ; mâinile voastre, știu asta, nu le vor profana.

Indianul se întrerupse spre a se reculege puțin, și reluă cu o voce mișcată :

— Am totuși o rugăminte să vă adresez, și îți amintesc, în privința asta, sennor Lasserre, ceea ce te declarai gata să-mi făgăduești pentru a obține dreptul de a vizita sanctuarul nostru.

Vă conjur să nu destăinuiți nimănui nici locul de așezare, nici măcar existența acestei cetăți. Legile statului peruvian mă vor deposeda repede, și această ultimă moștenire a Incașilor va merge să îngroașe bunurile profane ale asupritorilor.

Arheologii se priveau, codindu-se. Se supuseseră ei așadar atâtor străda-nii, desfășuraseră atâta ingeniozitate pentru a renunța la profitul victoriei, când, în sfârșit, o câștigaseră?

— Sennor Alvarez, spuse Jac, putem noi avea aerul de a ne înapoia plouați din expediția noastră?

— Nu va fi așa! Am să **vă conduc în**-tr'o călătorie cum niciodată vreun ar-heolog, înaintea dv., nu s'a putut lăuda că a realizat-o.

Călăuziți de mine veți vizita ruine pe care, până acum, numai inițiații le cu-nosc, mărturii glorioase ale trecutului nostru, a căror descoperire vă va face celebri, și pe care sunt gata să le las pradă curiozității savanților și turiști-lor, numai ca această cetate să rămâie neviolată.

Intre zidurile acestea erau îngrămă-dite uriașe bogății, căci nu veniseră jefuitori „civilizați" să le fure ornamen-tele și sculele de aur și de argint.

Insfârșit Huascar, ultimul din Incași, porni la drum cu mosafirii lui și cu un cortegiu impunător.

Sub conducerea lui, misiunea făcu măreațe descoperiri arheologice, care răsplătiră larg pe Jac și pe prietenii săi pentru respectul lor față de secre-tul orașului sfânt.

Peste câteva săptămâni, când se îm-barcară pentru Franța, Alvarez îi re-conduse până pe puntea vaporului lor.

— Sper, le spuse el la despărțire, că veți reveni în curând. Veți fi totdeauna bineveniți în casa lui Alvarez, la Lima, ca și în palatul lui Huascar, la Tampu-Tocco, cetatea sfântă.

SFÂRȘIT

Era și primăvara de vină

Luciliu privea lacom zarea, care se desfășura cu dealuri mari peste suburbia Roșa. Venea ploaia. Nouri imenși, de culoarea fierului, lunecau dinspre pădurile Țeținului. In părțile în cari cerul era descoperit, albăstrimile lui păreau de-o puritate unică. Departe, câțiva hulubi albi se jucau deasupra caselor și aveau aspectul ciudat al unor frunze de zăpadă, purtate de vânt peste vinețiul nourilor de ploaie. Furtuna încă nu se apropiase de oraș, dar băiatul o vedea în valea Roșie, agitând copacii și răscolind praful drumurilor, care se ridica până la înălțimea cazarmei de jandarmi. Liliecii înfloriți din grădina chimistului Dr. Adolf Schmidt, vecinul domnului Atanasie Antonovici, tatăl lui Luciliu, răspândeau o boare dulce, iar ierburile creșteau cu proaspătă strălucire de primăvară, însuflețind petecul depământ

dintre casele cu Nr. 4 și 6 din strada Vasile Conta, una din cele mai pitorești ale Cernăuților. Luciliu privea cu interes jocul hulubilor, cari executau loopinguri capricioase în văsduhul răcoros al începutului de Maiu. Deși avusese azi o zi grea la școală — examen la matematici și teză la elină — tânărul nu era deloc obosit și nu se simțea tentat să facă un somnuleț după-amiază. Dealtfel, era și prea nervos pentru așa ceva, căci astăzi nu reușise s'o vadă pe domnișoara Crăița Grigorescu, elevă într'a opta la liceul ortodox de fete.

„Poate că s'a îmbolnăvit vre-o profesoară și n'au avut cursuri decât până la douăsprezece..." — își spuse; apoi se-alarmă: — „Numai să nu fie ea însăși bolnavă!" — și privi îngrijorat nourii, cari veneau tot mai aproape, însă ei nu rostiră nici o vorbă de mângâiere pentru puiul de pământean.

Luciliu își închise ochii și rămase mult timp astfel, gândindu-se să se ducă la verișoara sa Marietta, colegă de clasă cu Crăița Grigorescu, și abia auzi când domnul Atanasie Antonovici, consilier la Curtea de Apel, îi strigă din casă:

— Lucule, a venit domnu' profesor!

„Domnul profesor" era Ghiță Onufri, student în anul IV la fizico-chimice.

După ce mai privi odată cerul învolburat, băiatul părăsi cu părere de rău balconul și intră în odaia sa, unde meditatorul îl aștepta cu un manual de algebră, deschis la ultima lecțiune.

— Desigur că domnul Luciliu a binevoit să pregătească materia pentru astăzi, nu ?

Așa vorbea întotdeauna Ghiță Onufri : teribil de ironic.

Lui Luciliu, meditatorul îi era antipatic. Așezându-se în fața acestuia, elevul îl privi acum cu mai multă atenție ca deobiceiu.

Ghiță Onufri era un tip bine-făcut, larg în umeri și înalt. Fața, întotdeauna perfect bărbierită, se lățea ca o pară în fălci și buzele acopereau niște dinți mari și gălbui, însă regulați, iar nasul indica o virilitate excesivă și trivială.

Apoi, Luciliu își trecu privirile în oglinda din fundul odăii, în care se văzu palid, smead, cu trup subțire, de mesteacăn. Părul, în cărare, îi acoperea o parte din frunte și avea luciu stins, de mătasa-păpușoiului. Mânile, cu degete lungi și îngrijite...

— Domnul Luciliu Antonovici se privește'n oglindă ? Mă rog, mă rog... Nu vă jenați ! N'am nimic împotrivă...

Ghiță Onufri își propusese să fie grozav de distant cu elevii pe cari îi medita. Pentru a realiza această distanțare, se purta repezit cu ei sau îi persifla și le scormonea toate intimitățile, ca, apoi, să-și bată joc de ele. Incercase să-l facă și pe Luciliu să-și deschidă inima, dar nu reușise. Elevul acesta era îndrăcit de închis și se'ncăpățina să tacă mâlc, oridecâteori aducea vorba despre femei.

— Nu cumva domnul Luciliu Antono-

vici e îndrăgostit? N'ar fi de mirare... E primăvară! — însă băiatul îl privi cu atâta furie adunată în ochi, încât Onufri socoti că e mai bine să nu continuie și trecu la problemele de algebră.

Intretimp, ploaia se-apropiase și, când Luciliu termină prima problemă, stropii începură să lovească în geamuri. Era o revărsare vijelioasă, un adevărat potop, care dură până la sfârșitul lecției.

— Domnul Luciliu Antonovici nu e deloc atent...

Inainte de-a pleca, Onufri obișnuia să se distreze câteva minute pe socoteala lui Antonovici-junior. Astăzi însă, meditatorul renunță la repertoriul său de sarcasme și scoase o fotografie din buzunar. Intrase într'o nouă aventură amoroasă și-avea nevoie de-un confident.

— Frumoasă fata, nu? — și-i vârî lui Luciliu sub nas fotografia.

Elevul o privi cu coada ochiului și, deodată, tot sângele îi fugi din obraji.

— O chiamă Crăița Grigorescu — îi spuse Onufri. Fainâ fată, nu?

— Da, fainâ... — rosti Luciliu mecanic.

— Are-un trup, măi!

Sub masă, unghiile lui Luciliu se'nfipseseră în carne.

— Am trecere la fetele frumoase! — și-și umflă satisfăcut pieptul.

Elevul își plecă în podele privirea și-și spuse:

„Dacă mai rămâne, îi crăp capul!"

Ploaia reîncepuse cu tărie.

Odaia se'ntuneca tot mai mult.

Onufri rânjea mereu.

— Dumneavoastră o iubiți într'adevăr pe domnișoara asta? — îndrăzni Luciliu.

— Ei! Par'că de iubire îmi arde! Am poftă de-o aventură plăcută... Și fata asta-i bine, solidă, nu? Știu ce-o să fac eu cu dânsa! — și râse vulgar și cu subînțelesuri. — Mâne-o să vin la orele cinci... Să pregătești traducerea la latină, că, altfel, ne certăm. La revedere.

Rămânând singur, Luciliu încercă să învețe, însă rândurile se 'ncurcau și literele săreau dela locul lor, așa că închise cartea și, îmbrăcându-și paltonul, ieși în oraș sub pretextul că se duce la un coleg, ca să lucreze câteva exerciții de limba elină.

Ajunse ud de ploaie la Marietta. Fata ghici imediat că Luciliu are ceva pe suflet și-l încurajă să i se destăinuiască. Înfrângându-și jena, băiatul îi istorisi totul.

— Îmi pare rău că suferi din cauza ei — îi spuse Marietta. Crăița e o fată superficială și răutăcioasă. Asta o știu nu numai din proprie experiență, ci și dela Ion Dracu, un bun prieten al meu.

— Marietta, am o rugăminte foarte mare. Invit-o la tine pe domnișoara Grigorescu. Îi voiu spune cât de mult o iubesc și va fi imposibil să nu mă înțeleagă.

— Cât de copil eşti, Luciliu! Bine, vină mâine după-amiază pe-aici şi-o vei găsi pe Crăiţa. Să ştii, însă, că n'ai nici o şansă la ea. Va râde de tine.

— Sunt sigur că va sfârşi prin a ţine la mine.

A doua zi, spre seară, Luciliu respiră uşurat când Ghiţă Onufri termină lecţia. Aşteptă câteva minute, ca meditatorul să se îndepărteze îndeajuns de casă, şi alergă într'un suflet la Marietta.

— A venit? — o întrebă dânsul, şoptind în antreu.

— Încă nu. Punctualitatea nu e una din virtuţile Crăiţei — şi-l conduse în odaia ei.

— Mă temeam să nu întârziu. Lecţia de azi mi-a părut o veşnicie. Credeam că Onufri nu se mai dă dus!

Crăiţa veni abia la orele 7. Marietta i-l prezentă pe Luciliu şi, spunând că trebuie să-şi cumpere un caiet, îi lăsă singuri.

Emoţionat şi palid, băiatul se apropie de Crăiţa.

— Domnişoară... Vreau să vă mărturisesc ceva şi mi-i teamă că vă veţi supăra... Domnişoară, vă iubesc... Vă rog să mă ascultaţi... — şi, într'un torent de cuvinte, dragostea lui Luciliu se revărsă cuprinzătoare şi caldă, cu nopţi înflorite de primăvară, cu plâns lung de după-amiezi singuratice, cu tot ceeace un copil poate spune când iubeşte pentru întâia dată.

Când Luciliu sfârşi, Crăiţa îl privi fla-

tată ; apoi, însă, isbucni în râs și spuse răgușit, vulgar :

— Uite mucosul !

Băiatul tresări ca și cum cuvintele s'ar fi materializat deodată și l-ar fi plesnit ca un șfichiu de piele împletită.

Crăița își dădu seama că a fost trivială și, ca să repare impresia proastă, luă o înfățișare naivă de Anny Ondra.

— Și-ai vrea să te iubesc și eu, nu ? Ei bine, tinere, o fată nu se cucerește așa. Intâiu, îi trimiți flori, îi faci curte, o duci la cinematograf și la cofetărie, te plimbi cu ea și abia pe urmă îi spui că o iubești. Numai cu servitoarele se procedează atât de direct cum ai procedat dumneata cu mine.

— Cum ? Când cineva iubește așa cum iubesc eu, e necesar să se joace cu astfel de fleacuri ? — aproape că strigă Luciliu.

— Galanteria nu e un fleac ! — ripostă, jignită, Crăița. Un om care iubește, trebuie să'nvețe a iubi frumos.

— Cred că numai în filmele proaste se iubește frumos.

Prin geamul deschis intrau esențe tari de liliac înflorit. Seara era verzuie, ca de basm, și câte-un cărăbuș, acest elefant al insectelor, intra în odaie, ca să cadă ametit de lumină. Rumoarea orașului susura ca un isvor depărtat, iar aerul avea moliciuni de mătasă.

— Domnișoară Crăița, te iubesc — gemu Luciliu — și vreau să te sărut.

— Ce obraznic ! De două ori obraznic ! Odată, fiindcă mă tutuiești...

— N'am sărutat pe nimeni în viața mea.

— Sunt încă prea tânără ca să aflu fermecătoare stângăcia dumitale. Mi se pare că Marietta s'a întors... Uf ! Slavă-Domnului !

Obrajii lui Luciliu roșiră ca și cum l-ar fi pălmuit cineva.

— Nu te 'ntrista. Intâia dragoste n'are nici o importanță. O uiți întotdeauna.

— **N'am s'o uit niciodată.** Oare de ce **fetele iubesc întotdeauna** bărbați mult mai bătrâni ca ele, lăsându-i pe cei tineri să sufere ?

Marietta văzu o lumină atât de mare în ochii băiatului, încât se 'nspăimântă:

— Lucule, să nu faci vre-o prostie !

Elevul dădu din umeri și ieși în seara vastă și 'nstelată. Marietta îl întovărăși până în piața Unirii. La despărțire, îi luă mâinile și-i spuse plină de milă :

— Nu trebuie să-ți pierzi orice nădejde.

— Ai dreptate, verișoară — se 'nsenină dânsul. Nu mă dau bătut !

— Bravo ! Așa-mi placi — îl încurajă Marietta, și-l lovi prietenește peste umăr.

In drum spre casă, Luciliu își făcu zeci de planuri cum să atragă bunăvoința Crăiței și unul era mai fantastic decât celălalt. Citise cândva diferite cărți despre sugestie și despre magnetismul uman. Prin răbdare și perseve-

rență poți ajunge la orice rezultat! Gândindu-mă mereu și concentrat la dânsa, Crăița se va îndrăgosti de mine..." — și-și propuse să recitească lucrările despre succesul personal, telepatie și hipnoză, pe cari le avea în biblioteca sa. „Crăița trebuie, trebuie, trebuie să mă iubească".

— Hei, elev! Ce, ești chior? Sau vrei să-ți iau numărul?! — îl trezi glasul unei doamne, pe care-aproape c'o răsturnase de pe trotuar.

Luciliu îi trimitea în fiecare zi flori Crăiței și o aștepta întotdeauna, la ora 1, în piața Unirii, ca s'o salute respectuos dela distanță. Uneori, îi trimetea și bomboane sau cărți scumpe — însă darurile acestea n'o impresionau de loc și n'avea decât zâmbete ironice pentru el.

— Marietta, te rog să-mi ajuți — îi spuse într'o după-amiază băiatul. Vorbește-i despre mine.

— I-am vorbit, Lucule.

— Și?

Marietta nu răspunse, ci-l mângâie pe frunte și lacrimile din ochii băiatului o arseră.

— Astăzi ai dat mâna cu ea?

— Da. Dar dece mă întrebi?

Luciliu își plecă fruntea și sărută mâna Mariettei.

— Ai vre-o carte, vre-un caiet, indiferent ce, dela dânsa?

Fata îi dădu un dicționar și Luciliu își lipi fața de foile lui.

Ghiță Onufri își făcu o intrare foarte misterioasă. Băiatul îl privi cu un dispreț abia disimulat între sprâncene. Știa că meditatorul e dispus să-l ironizeze și numai cu greu se stăpâni să nu-i arunce ceva în cap.

— Va-să-zică domnul Luciliu Antonovici mă concurează la domnișoara Grigorescu... Ha? Ați spus ceva, distinse domn? Îi trimiteți flori și vreți s'o sărutați? Felicitările mele! — și isbucni în râs; când se liniști, adause: — Voiu comunica domnului consilier că te ții de măgării! Plictisești fetele, punându-le în situații neplăcute, și ești obraznic cu ele. Aflând că eu sunt meditatorul dumitale, domnișoara Grigorescu m'a rugat să-ți spun că, dacă vei continua s'o inoportunezi, se va plânge imediat direcțiunii liceului. Domnul consilier e acasă?

— Da, Domnule Onufri, vă rog să...

— Nimic! — și meditatorul bătu în ușa odăii alăturate, în care, după-ce primi răspuns, intră ca o furtună.

Luciliu auzi glasul răgușit al lui Onufri, care vorbea onctuos și afectat. Ca să nu-l mai audă, băiatul iesi pe gangul exterior al casei; sprijinindu-și capul în mâini, începu să privească în grădina vecinului; chimistul Dr. Schmidt uda florile și Luciliu îl salută.

— Servus, Antonovici! Dece ești așa de amărît? — îl întrebă doctorul Schmidt. — Pe-o vreme ca asta, trebuie să fii vesel! E o primăvară minunată.

Băiatul zâmbi vag. Tufele de liliac

împrăștiau, odată cu parfumul, jerbe de surâsuri albastre și albe. Verdele grădinii părea proaspăt ca apa unui isvor.

— Se veștejește liliacul... Vine vara... — spuse chimistul și rupse câteva crengi — Prinde-le! Poate ai o fată, căreia să i le dai!

Luciliu primi un cer întreg în brațe. Înmormântându-și în flori obrajii, aspiră adânc și mireasma aproape că-l ameți. Un râs aspru și tăios îl desmetici.

Consilierul Antonovici și Ghiță Onufri hohoteau în casă.

Băiatul coborî în crepusculul înalt și auriu. Mergea halucinat, cu florile în brațe și cu un zâmbet îndepărtat pe buze. Ajungând la imobilul în care locuia Crăița, urcă într'o răsuflare treptele și bătu în ușă.

— Intră! — gâlgâi ca un râs glasul fetei; când Luciliu apăru în cadrul ușei, dânsa strigă: — Ce cauți aici? Pleacă imediat, nesimțitule!

Luciliu îi întinse florile și fata le luă cu un gest mecanic.

— Nu trebuia să-i spui domnului Onufri că te iubesc. El și-a bătut joc de mine și-a râs. Aceasta mă doare foarte mult... Am venit acuma la tine, pentrucă... Ascultă, Crăița. Crezi că nu mă vei iubi niciodată? Ți-am trimis flori, ți-am făcut „curte" așa cum spuneai... și...

— Doar nu's nebună să mă'ncurc prostește cu un plod ca dumneata! Și

te rog să nu mă mai tutuiești ! Pleacă !

— Te iubesc nesfârșit de mult, Crăița. Rămâi cu bine...

La podul din strada Romană, Luciliu se opri și rămase acolo până ce amurgul își amestecă sângele cu ploile de cenușă ale serii. Când primele felinare se-aprinseră, coborî pe terasament, luând-o încet spre gara Grădina-Publică. Un tren de persoane își vui pe lângă dânsul fierăria și se pierdu în fum.

Era o noapte caldă și senină. Calea robilor scânteia ca prundișul unui râu și-un murmur vag simfoniza câmpiile, cari își unduiau alene semănăturile. Scorburile răchitelor luminau a putreziciune. O dungă viorie anunța că, în curând, va răsări luna, iar copacii se înălțau ca și cum s'ar fi pregătit s'o vadă mai bine.

Luciliu se lăsă pe marginea digului. Pământul era călduț și roua înfiora ierburile, pe cari băiatul le mângâia ușor cu palma. Un fluture de noapte se stinse încet în umbrele misterioase ale unui tufiș.

Gândul băiatului sbură la Bob Combra, care se sinucisese acu o săptămână.

„Ce scandal a fost la liceu ! Bietul Bob..." — și inima i se strânse : — „Mâne vor spune și despre mine așa... Bietul Luciliu ! Crăița nici nu va plânge măcar. Dimpotrivă, ea va zâmbi flatată. Oare dece s'a sinucis Bob ? Mă privea întotdeauna cu ochi mari, lumi-

noși... Cât de bun era! Odată, mi-a spus că vom muri de aceeași moarte Bob, bietul Bob!" — și, înduioșându-s la amintirea fostului său prieten, l crimă.

Un tren urca greoiu panta dinspr gara centrală și ochii locomotivei scl peau drăcește.

Luciliu privi fascinat monstrul de c țel, care se apropia învăluit de abur Trenul ajunse înfârșit la numai câțiv metri, însă băiatul nu se aruncă în fa locomotivei, cum intenționase, ci s dădu îndărăt. Voia să mai trăiască o oră sau două — până la venirea trenului următor. Aburii luminați roșietic de focul din cuptor, în care fochistul tocmai răsturna o lopată de cărbuni, îl învăluiră cu răsuflarea lor fierbinte ș. Luciliu se gândi cu groază că, în pământ, nu va mai simți niciodată căldurc binefăcătoare a vieții.

„Jilăveala îmi va mură oasele și vier. mii mă vor pătrunde ca niște ace de ghiață... Eh! Prostii..." — și se uită lung în urma trenului care gâfâia la deal.

Trecu aproape o jumătate de oră și nici un alt tren nu se ivi.

Luna arginta lanurile; sate îndepărtate răsunau de lătratul câinilor, iar tramvaele din oraș alergau cu sgomot asurzitor spre hangarele din strada Mihaiu Viteazul și, uneori, sârmele aruncau mari fulgere verzui spre cer. Un foc păstoresc se stingea tainic sub un deal.

„Am să mă joc cu moartea... Un fel de rămășag... Voiu merge între linii

timp de-o jumătate de oră. Dacă până atunci nu vine nici un tren, nu mă mai sinucid" — și începu să meargă prin mijlocul terasamentului.

Luna îl scălda în lumina ei și umbra băiatului părea enormă așa cum cădea peste dig. Luciliu se uita la cer și stelele mergeau odată cu dânsul, în timp ce orașul dispărea în legendă.

„Mai am douăzeci de minute".

Douăzeci de minute până la capătul veacurilor — sau până la începutul lor?

„Poate că nici un tren nu va mai veni în noaptea asta... Doamne, cât de copilăros ești, Luciliu!"

Când se uită din nou la ceas, mai erau cinci minute.

„Nu vine!" — și începu să meargă mai repede între liniile cari goneau argintii prin noapte.

Deodată, un sgomot ciudat vibrează în șine. Luciliu se oprește. I s'a părut sau... Dar nu! La un canton, bătăi de clopot vestesc apropierea unui tren. Bang... bang... bang... Rar și melodic... Băiatul a transpirat, dar își face cruce și merge înainte. De după cotitură, locomotiva se ivește uriașă, înghițind pământul.

Băiatul își continuă, neînduplecat, drumul.

„Voiu călători spre împărăția stelelor... Iată că vine trenul fermecat... Iuhu-hu! Da repede mai vine balaurul..." — și se uită, pentru o clipă, la cer. „Trebuie să fie acceleratul de București". Din mari depărtări, Crăița flutură

dintr'o batistă de aur. — „Oare dece s'a sinucis Bob ? Oare dece trebuie să mor și eu ?" — Ciudat : namila de fier care cotropește terasamentul nu-l mai înspăimântă și, vesel, șuierând, Luciliu merge din ce în ce mai repede în întâmpinarea acceleratului.

Văzduhul are miros dulce de grâu în lapte, în care se amestecă esențe amărui și proaspete de pelin și de cimbru. Calea robilor se lasă tot mai jos, până se contopește cu prundișul terasamentului. Luciliu calcă pe brumi de stele și răcoarea lor îl pătrunde până la inimă.

„Oare, dacă n'ar fi primăvară, aș mai muri ?" — însă nu-și poate răspunde, căci simte o căldură uriașă inundându-i piptul și un nour îl învăluie în pânze moi și catifelate.

Când acceleratul se stinse în valea de sub Weinberg, liniștea se lăsă cu lumină de lună peste câmpii.

Trupul lui Luciliu, sfârtecat și amestecat cu pietriș, zăcea roș între liniile de-argint. Un fluture de noapte îi dădu târcoale de câteva ori, căci sângele avea un ciudat iz de floare, și sbură către oraș, unde-l atrăgeau boldurile felinarelor electrice.

Apoi, veniră o mulțime de gângănii negre și un câne urlă pe-un maidan îndepărtat, iar luna se cufundă încet în spuma unor nouri mici și liliachii.

MIRCEA STREINUL

SFARȘIT

Cereţi ULTIMELE VOLUME APARUTE

în colecţia „AVENTURA"

Publicaţiune periodică. — Apare la 15 ale fiecărei luni

APARE LA 15 ALE FIECAREI LUNI UN VOLUM

No. 33 : ORAŞUL SCUFUNDAT
No. 34 : MUNTELE TRAGIC
No. 35 : IN IADUL VERDE
No. 36 : ZAPEZI INSANGERATE
No. 37 : REGINA ORAŞULUI MORT
No. 38 : REGELE ARGINTULUI DIN NEVADA
No. 39 : STAFIA EPAVEI
No. 40 : PINERI IN VESTUL SALBATIC
No. 41 : MISTERELE EGIPTULUI SUBTERAN
No. 42 : CONTESA VANINCA UN AMOR TRAGIC
No. 43 : URAGAN DE SANGE ŞI FOC
No. 44 : HALUCINANTA CARAVANA A AURULUI
No. 45 : AVENTURILE UNUI ELEV DE TORPILOR
No. 46 : SECRETUL DONNEI DOLORES.
No. 47 : GROAZA
No. 48 : SATANA PE LOCOMOTIVĂ
No. 49 : SECRETUL INCAŞILOR

ULTIMUL VOLUM :

EL E OMUL DIN UMBRA

MISTER ŞI TEROARE
ACŢIUNE ŞI CURAJ
palpită în desfăşurarea acţiunei ciudate aventuri !

Preţul **9 Lei** + Timbrul Casei Scriitorilor 1 Leu = **10 Lei**

Tip. „Imprimeriile Independenţa", Buc.